

Aluehallintovirasto

Työpajatoiminta 2017

Valtakunnallisen työpajakyselyn tulokset

Ruth Bamming
Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto

Merja Hilpinen
Opetus- ja kulttuuriministeriö

Opetus- ja kulttuuritoimen vastuualue

50/2018

Aluehallintovirastojen julkaisuja
Publikationer från Regionförvaltningsverket

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto

Opetus- ja kulttuuritoimen vastuualue

Työpajatoiminta 2017 - Valtakunnallisen työpajakyselyn tulokset

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto, Ruth Bamming

Opetus- ja kulttuuriministeriö, Merja Hilpinen

Aluehallintovirastojen julkaisuja 50/2018

ISSN 2343-3132 (verkkajulkaisu)

ISBN 978-952-5935-37-0 (verkkajulkaisu)

Vaasa 2018

Tekijät Ruth Bamming Merja Hilpinen		Julkaisu-aika 2018	
		Toimeksiantaja(t) Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto	
		Toimielimen asettamispäivä -	
Julkaisun nimi Työpajatoiminta 2017 - Valtakunnallisen työpajakyselyn tulokset			
<p>Tiivistelmä</p> <p>Tämä raportti on yhteenveto opetus- ja kulttuuriministeriön valtakunnallisesta työpajakyselystä vuodelta 2017. Työpaja on yhteisö, jossa työnteon, tekemällä oppimisen ja siihen liittyvän valmennuksen avulla pyritään parantamaan yksilön arjenhallintataitoja sekä kykyä ja valmiuksia hakeutua koulutukseen tai työhön. Työpajojen menetelmiksi ovat vakiintuneet työ- ja yksilövalmennus. Työvalmennuksen avulla kehitetään valmentautujan työkykyä ja työelämässä tarvittavaa osaamista ja yleisiä työelämätaitoja, kun taas yksilövalmennuksella tuetaan toimintakyvyn ja arjenhallinnan kehittymistä. Nuorten työpajoista säädetään nuorisolaissa (Nuorisolaki 1285/2016, ks liite).</p> <p>Vastausten perusteella työpajatoimintaan osallistui vuonna 2017 yhteensä 26 111 valmentautujaa, joista 14 256 (54,6 %) oli alle 29-vuotiaita nuoria. Valmentautujien kokonaismäärä oli hieman suurempi kuin edeltävänä vuonna (2016: 25 770), nuorten valmentautujien määrä oli hieman pienempi (2016: 14 867). Työpajojen henkilöstö oli toimintavuoden aikana yhteensä 1 965 henkilötyövuotta (htv). Henkilötyövuosien määrä on kasvanut 7,6 prosenttia edellisvuoteen verrattuna.</p> <p>Työpajatoiminta asemoituu julkisen sektorin palvelukokonaisuudessa sosiaalialan palveluiden ja nuorisotyön sekä avointen koulutus- ja työmarkkinoiden välimaastoon. Työpajatoiminnan rahoitus on monikanavaista ja se koostuu mm. valtionavusta (OKM, nuorisotoimi), toiminnan ylläpitäjän rahoitusosuudesta, hankerahoituksesta, valmennuspalveluiden tuloista (ostajina mm. KELA, TE-palvelut, sosiaalitoimi, oppilaitokset) sekä muista mahdollisista työtoiminnan tuotoista. Kysely on suunnattu ensisijaisesti niille työpajoille, jotka saivat toimintaansa nuorten työpajatoiminnan kansallista valtionavustusta vuonna 2017. Raportti perustuu kaikkiaan 213 eri organisaatioin tietoihin.</p>			
Asiasanat nuorten työpajatoiminta; nuoriso; nuorisotyö, nuorisopolitiikka			
ISSN (painettu) -	ISBN (painettu) -	ISSN (verkkojulkaisu) 2343-3132	ISBN (verkkojulkaisu) 978-952-5935-37-0
Kokonaissivumäärä 42	Kieli suomi	Hinta -	
Julkaisija Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto	Paino -		

Sammanställd av Ruth Bamming Merja Hilpinen		Utgivningsdatum 2018	
		Uppdragsgivare Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finland	
		Datum för tillsättandet av organet -	
Publikationens titel Verkstadsverksamheten 2017 – Resultaten från en riksomfattande undersökning om arbetsverkstäderna			
Referat <p>Denna rapport är ett sammandrag av undervisnings- och kulturministeriets riksomfattande undersökning om arbetsverkstäderna år 2016. Arbetsverkstaden utgörs av en gemenskap där man med hjälp av arbete, lärande genom att göra och handledning stöder individens förmåga att hantera sin vardag liksom dennes förmåga och beredskap att söka sig till utbildning eller arbete. Arbetsträning och individuell träning är metoder som etablerats vid verkstäderna. Med hjälp av arbetsträning utvecklas arbetsförmågan och det kunnande som behövs i arbetslivet liksom den allmänna arbetslivskompetensen hos den som får träning. Genom individuell träning stöder man utvecklingen av funktionsförmågan och förmågan att hantera vardagen. Bestämmelser om ungdomsverkstäderna finns i ungdomslagen (Ungdomslagen 1285/2016, se bilaga).</p> <p>Svaren visar att år 2017 deltog sammanlagt 26 111 personer i verkstadsverksamhet. Av dessa var 14 256 (54,6 %) unga under 29 år. Det totala antalet deltagare var något större än året innan (2016: 25 770), medan de unga deltagarnas antal var något mindre (2016: 14 867). Verkstädernas personal uppgick under verksamhetsåret till totalt 1 965 årsverken, vilket är en ökning med 7,6 procent jämfört med året innan.</p> <p>I helheten av tjänster inom den offentliga sektorn placerar sig verkstadsverksamheten i gränsområdet mellan tjänsterna inom den sociala sektorn och ungdomsarbetet samt den öppna utbildnings- och arbetsmarknaden. Finansieringen av verkstadsverksamheten sker via flera kanaler och består av bl.a. statsbidrag (UKM, ungdomsväsendet), huvudmännens andelar, projektfinansiering, inkomster av färdighetsträning (som köps av bl.a. FPA, arbets- och näringstjänsterna, socialväsendet, läroanstalter) samt av andra eventuella intäkter av arbetsverksamheten. Undersökningen har riktats i första hand till de verkstäder som fick nationellt statsunderstöd för ungdomsverkstadsverksamhet för sin verksamhet år 2017. Rapporten baserar sig på uppgifter från sammanlagt 213 olika organisationer.</p>			
Ämnesord nuorten työpajatoiminta; nuoriso; nuorisotyö, nuorisopolitiikka			
ISSN (tryckt) -	ISBN (tryckt) -	ISSN (webbpublikation) 2343-3132	ISBN (webbpublikation) 978-952-5935-37-0
Sidantal 42	Språk finska	Pris -	
Utgivare Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finland		Tryckeri	

Sisällysluettelo

Johdanto	8
1 Työpajatoiminta vuonna 2017	9
2 Työpajojen valmentautajat	10
Työpajojen valmentautajat iän mukaan vuosina 2008–2017	10
Valmentautajat sukupuolen mukaan	13
Valmentautajat koulutustaustan ja AVI-alueen mukaan jaoteltuina	14
Valmentautajat äidinkielen ja AVI-alueen mukaan jaoteltuina	15
Valmentautajat valmennusjaksojen keskimääräisen keston mukaan	16
Nuoret valmentautajat ohjaavan tahon mukaan	18
Valmentautajat ohjaavan tahon toimenpiteiden mukaan	20
Valmentautujien sijoittuminen työpajanjakson jälkeen	22
3 Työpajojen henkilöstö	23
Työpajojen henkilöstön tehtävät	23
Työpajojen henkilöstön työsuhteet	24
Työpajojen henkilöstön koulutustaustat	25
Työpajojen henkilöstön täydennyskoulutukset	26
4 Työpajojen hallinto ja organisoituminen	27
Työpajojen organisaatiomuoto	27
Työpajojen valmennusyksiköt	29
Työpajojen toimintamenetelmät ja palvelut	30
Työpajojen yhteistyö ja sen toimivuus	32
Oppimisympäristöjen tunnistaminen työpajoilla	34
Valmentautujien vaikuttamismahdollisuudet valmennukseen	36
Työpajojen asiakaspalautejärjestelmät	38
Työpajatoiminnan asiakastieto- / tilastointijärjestelmät	38
Työpajatoiminnan rahoitus	39
Valtionavulla tuettu työpajatoiminta vuonna 2018	40
Liite: Nuorisolaki 1285/2016; 4. luku: Nuorten työpajatoiminta	41

Kuvaluettelo

Kuva 1: Työpajojen valmentautajat vuosina 2008–2017	10
Kuva 2: Valmentautujien osuus sukupuolen mukaan vuonna 2017	13
Kuva 3: Alle 29-vuotiaiden valmentautujien ylin suoritettu tutkinto vuosina 2009–2017	14
Kuva 4: Vuonna 2017 työpajalla olleiden valmentautujien äidinkieli*	15
Kuva 5: Työpajojen valmennusjaksojen keskimääräiset kestot kuukausina vuonna 2017	16
Kuva 6: Valmentautajat lähettävän tahon toimenpiteiden mukaan vuosina 2010–2017*	20
Kuva 7: Nuoret valmentautajat lähettävän tahon toimenpiteiden mukaan vuosina 2010–2017*	20
Kuva 8: Valmentautujien sijoittumiset työpajajakson jälkeen vuosina 2013–2017*	22
Kuva 9: Nuorten valmentautujien sijoittumiset työpajajakson jälkeen vuosina 2013–2017*	23
Kuva 10: Työpajojen henkilöstön tehtävät vuonna 2017*	23
Kuva 11: Työpajojen henkilöstö työsuhteen luonteen mukaan vuonna 2017	24
Kuva 12: Henkilöstön määrä vuosina 2008–2017 henkilötyövuosina (htv)	25
Kuva 13: Työpajan henkilöstön osallistuminen täydennyskoulutukseen vuonna 2017*	26
Kuva 14: Työpajojen henkilöstön koulutustarpeet vuonna 2017*	27
Kuva 15: Työpajojen valmentautujien määrä organisaatiossa keskimäärin vuonna 2017	28
Kuva 16: Työpajojen menetelmät ja palvelut	30
Kuva 17: Työpajojen yhteistyön sujuvuus vuonna 2017*	32
Kuva 18: Työpajan yhteistyö peruskoulun kanssa vuonna 2017*	33
Kuva 19: Työpajan yhteistyö ammatillisten oppilaitosten kanssa vuonna 2017*	33
Kuva 20: Onko työpajan oppimisympäristö tunnistettu vuosina 2010–2017?	34
Kuva 21: Annetaanko valmentautujille osaamistodistus vuonna 2017?	34
Kuva 22: Missä palveluissa/toimenpiteissä olette antaneet osaamistodistuksia vuosien 2016–2017 aikana?*	35
Kuva 23: Minkälaisen osaamistodistuksen annatte?*	35
Kuva 24: Miten nuorten työpajatoimintanne edistää nuorten osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia?*	36
Kuva 25: Miten nuorten työpajatoimintanne edistää nuorten kykyä ja edellytyksiä toimia yhteiskunnassa? *	37
Kuva 26: Työpajojen asiakaspalautejärjestelmiä	38
Kuva 27: Valtionavulla tuettu työpajatoiminta Manner-Suomessa vuonna 2018	40

Taulukkuuettelo

Taulukko 1: Yhteenveto työpajatoiminnasta vuonna 2017	9
Taulukko 2: Kaikki työpajojen valmentautajat AVI-alueittain ja maakunnittain vuosina 2007–2017	11
Taulukko 3: Alle 29-vuotiaat työpajojen valmentautajat AVI-alueittain ja maakunnittain vuosina 2007–2017	11
Taulukko 4: Valmentautujien määrät ikäryhmän, AVI -alueen ja maakunnan mukaan vuonna 2017	12
Taulukko 5: Valmentautujien määrä sukupuolen ja ikäryhmän mukaan vuonna 2017	13
Taulukko 6: Alle 29-vuotiaiden valmentautujien ylin suoritettu tutkinto AVI-alueen ja maakunnan mukaan vuonna 2017	14
Taulukko 7: Valmentautujien määrät äidinkielen ja AVI-alueen ja maakunnan mukaan vuonna 2017	15
Taulukko 8: Nuorten valmentautujien määrät äidinkielen ja AVI-alueen ja maakunnan mukaan vuonna 2017	16
Taulukko 9: Työpajojen valmennusjaksojen keskimääräiset kestot kuukausina ja AVI-alueen ja maakunnan mukaan vuonna 2017 (kaikki valmentautajat)	17
Taulukko 10: Työpajojen valmennusjaksojen keskimääräiset kestot kuukausina ja AVI-alueen ja maakunnan mukaan vuonna 2017 (nuoret valmentautajat)	17
Taulukko 11: Nuorten valmentautujien ohjautuminen työpajatoimintaan ohjaavan tahon mukaan vuosina 2014–2017	18
Taulukko 12: Nuorten alle 29-vuotiaiden valmentautujien ohjautuminen työpajatoimintaan ohjaavan tahon ja AVI-alueen ja maakunnan mukaan vuonna 2017.	19
Taulukko 13: Valmentautajat lähettävän tahon toimenpiteiden mukaan vuosina 2014–2017*	21
Taulukko 14: Työpajojen henkilöstön tehtävät sukupuolen mukaan vuosina 2014–2017*	24
Taulukko 15: Työpajojen henkilöstön koulutustausta vuonna 2017	25
Taulukko 16: Työpajojen organisaatiomuodot vuosina 2013–2017	28
Taulukko 17: Työpajojen organisaatiomuodot vuonna 2017	28
Taulukko 18: Työpajojen valmennusyksiköt vuosina 2014–2017*	29
Taulukko 19: Työpajojen toimintamenetelmät ja palvelut vuosina 2014–2017*	31
Taulukko 20: Voivatko NUORET valmentautajat vaikuttavat jokapäiväiseen toimintaan ja toiminnan sisältöön*?	36
Taulukko 21: Onko työpajallanne käytössä jokin asiakashallinta-/tilastointijärjestelmä?	38
Taulukko 22: Työpajatoiminnan rahoitus vuosina 2014–2017*:	39

Johdanto

Työpaja on yhteisö, jossa työnteon, tekemällä oppimisen ja siihen liittyvän valmennuksen avulla pyritään parantamaan yksilön arjenhallintataitoja sekä kykyä ja valmiuksia hakeutua koulutukseen tai työhön. Työpajojen menetelmiksi ovat vakiintuneet työ- ja yksilövalmennus. Työvalmennuksen avulla kehitetään valmentautujan työkykyä ja työelämässä tarvittavaa osaamista ja yleisiä työelämätaitoja, kun taas yksilövalmennuksella tuetaan toimintakyvyn ja arjenhallinnan kehittymistä. Nuorten työpajoista säädetään nuorisolaissa (Nuorisolaki 1285/2016, 4. luku).

Työpajatoiminta asemoituu julkisen sektorin palvelukokonaisuudessa sosiaalialan palveluiden ja nuorisotyön sekä avointen koulutus- ja työmarkkinoiden välimaastoon. Työpajatoiminnan rahoitus on monikanavaista ja se koostuu mm. valtionavusta (OKM, nuorisotoimi), toiminnan ylläpitäjän rahoitusosuudesta, hankerahoituksesta, valmennuspalveluiden tuloista (ostajina mm. KELA, TE-palvelut, sosiaali-toimi, oppilaitokset) sekä mahdollisista työtoiminnan tuotoista.

Tämä raportti on yhteenveto opetus- ja kulttuuriministeriön valtakunnallisesta työpajakyselystä vuodelta 2017. Kysely on suunnattu ensisijaisesti niille työpajoille, jotka saivat toimintaansa nuorten työpajatoiminnan kansallista valtionavustusta vuonna 2017. Lisäksi Suomessa toimii työpajoja, jotka eivät saa tai hae tätä avustusta, koska ne palvelevat vain aikuisia tai saavat rahoituksensa muista lähteistä. Näiden työpajojen osallistuminen kyselyyn oli vapaaehtoista, ja vain muutamat niistä osallistuivat. Kysely kattaa miltei kaikki nuorten työpajoille tarkoitettua valtionavustusta saavat työpajat ja osan aikuisten pajoista. Tiedonkeräämisprosessissa hyödynnetään yhä enemmän automaattista tiedonsiirtoa. PAR-järjestelmän avulla nuorten työpajat keräävät tilastotietoa omasta toiminnastaan. Valtionavustusta saavien nuorten työpajojen edellytetään käyttävän toiminnan seurannassa PAR-järjestelmää tai siihen yhteensopivaa seurantajärjestelmää. PAR-järjestelmään kerättävät tiedot pohjautuvat OKMn valtakunnalliseen työpajakyselyyn. Raportissa on käytetty kaikkiaan 213 eri organisaation tietoja.

Kyselyn kautta kerätty aineisto sisältää tietoa työpajatoiminnan organisoitumisesta, työpajojen toiminnan sisällöistä ja sen kehittämissuunnista. Kyselyn perusteella saadaan valtakunnallista ja alueellista tietoa pajoilla valmentautujina olevista nuorista sekä työpaja-ammattilaisista ja heidän työstään. Raportin aineisto koskee toimintavuotta 2017. Kyselyn tuloksia käytetään nuorisotilastot.fi-sivustossa.

1 Työpajatoiminta vuonna 2017

Raportti perustuu kaikkiaan 213 eri organisaation tietoihin. Vastausten perusteella työpajatoimintaan osallistui vuonna 2017 yhteensä 26 111 valmentautujaa, joista 14 256 (54,6 %) oli alle 29-vuotiaita nuoria. Valmentautujien kokonaismäärä oli hieman suurempi kuin edeltävänä vuonna (2016: 25 770), nuorten valmentautujien määrä oli hieman pienempi (2016: 14 867). Työpajojen henkilöstö oli toimintavuoden aikana yhteensä 1 965 henkilötyövuotta (htv). Henkilötyövuosien määrä on kasvanut 7,6 prosenttia edellisvuoteen verrattuna.

Työpajatoiminnan järjestäjinä toimivat yleisimmin kunnat, seutukunnat tai kuntayhtymät (150). Rekisteröityneitä yhdistyksiä on järjestäjinä 38 organisaatiota, säätiöitä 21 ja yrityksiä 4. Kunnassa työpaja toimii nuoris- ja/tai vapaa-aikatoimen (56), sosiaali- ja/tai terveystoimen (26), sivistys- ja/tai kulttuuritoimen (31), kunnan työllisyyspalvelujen (36), kunnanhallitusten (20) tai muun kunnanhallinnon osan alaisuudessa (15). Nykyiset työpajat ovat olleet toiminnassa keskimäärin noin 14 vuotta.

Taulukko 1: Yhteenveto työpajatoiminnasta vuonna 2017

AVI / maakunta	Työpajat	Valmentautajat		Henkilökunta (htv)	Valmentautajat / Henkilökunta (htv)
		Nuoret (< 29)	Kaikki valmentautajat		
määrä					
Etelä-Suomi	53	4 848	7 769	536	15
Etelä-Karjala	3	301	602	27	22
Kanta-Häme	9	346	875	75	12
Kymenlaakso	4	659	1 279	75	17
Päijät-Häme	8	748	936	67	14
Uusimaa	29	2 794	4 077	291	14
Itä-Suomi	22	1 317	2 292	184	12
Etelä-Savo	6	218	321	26	12
Pohjois-Karjala	4	332	362	28	13
Pohjois-Savo	12	767	1 609	130	12
Lappi	19	870	2 410	186	13
Lappi	19	870	2 410	186	13
Lounais-Suomi	33	1 924	3 672	237	15
Satakunta	14	810	1 380	97	14
Varsinais-Suomi	19	1 114	2 292	140	16
Länsi- ja Sisä-Suomi	61	3 943	8 122	658	12
Etelä-Pohjanmaa	8	470	1 138	55	21
Keski-Pohjanmaa	2	384	971	70	14
Keski-Suomi	19	941	1 887	245	8
Pirkanmaa	25	1 771	3 614	248	15
Pohjanmaa	7	377	512	41	13
Pohjois-Suomi	25	1 354	1 846	164	11
Kainuu	5	180	315	32	10
Pohjois-Pohjanmaa	20	1 174	1 531	132	12
Koko maa	213	14 256	26 111	1 965	13

Lähde: OKM/AVI, Valtakunnallinen työpajakysely

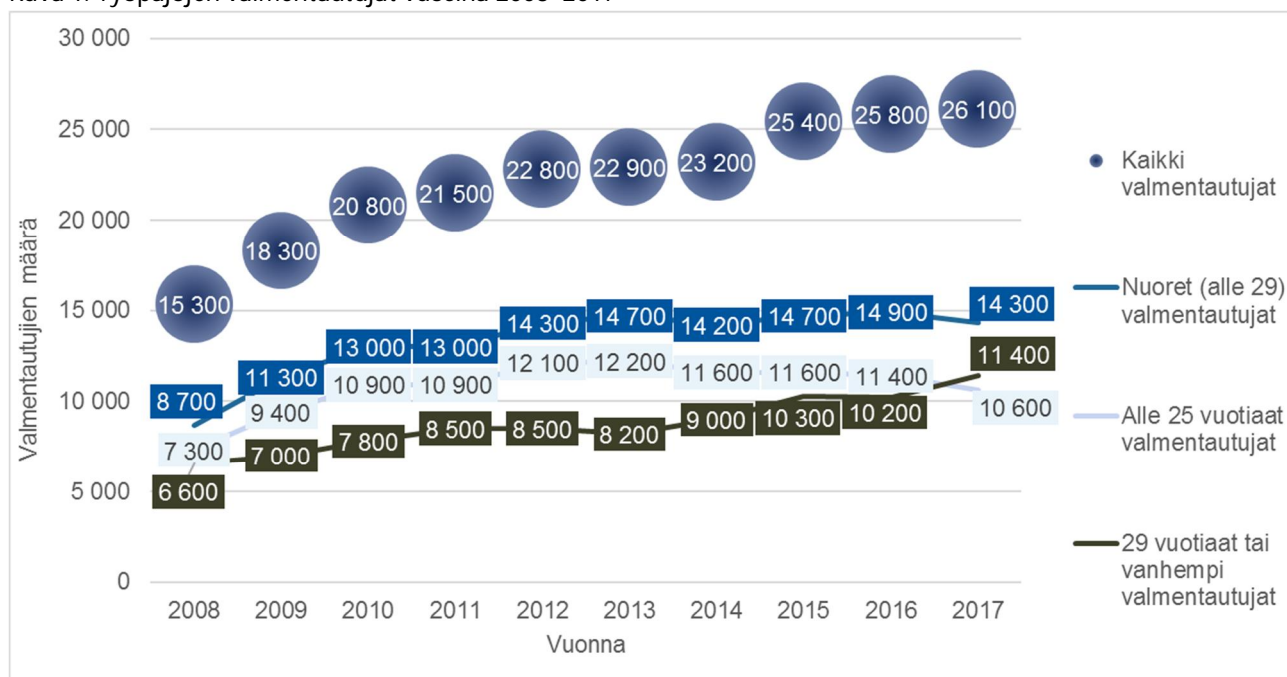
2 Työpajojen valmentautajat

Työpajojen valmentautajat iän mukaan vuosina 2008–2017

Vuonna 2017 työpajoille sijoittuneiden valmentautujien kokonaismäärä nousi hieman: valmentautujia oli yhteensä 26 100, kun vuotta aikaisemmin heitä oli 25 800. Yli 28-vuotiaiden valmentautujien määrä työpajoilla on kasvanut viimeisinä vuosina: vuonna 2017 heitä oli yhteensä 11 400 valmentautujaa, kun vuonna 2013 määrä oli 8 180. Alle 29-vuotiaiden valmentautujien määrä oli vuoden 2017 aikana yhteensä 14 300, eli 600 henkilöä vähemmän kuin vuonna 2016. Alle 25-vuotiaita nuoria valmentautujia oli vuonna 2017 yhteensä 10 600.

Kuntouttavan työtoiminnan osuus työpajojen palveluista on noussut viime vuosina merkittävästi. Kuntouttavassa työtoiminnassa on ollut aikuisia nuoria enemmän. Siksi myös aikuisten kokonaismäärä on kasvanut työpajoissa. Vuonna 2017 yhteensä yli 13 800 valmentautujaa osallistui kuntouttavaan työtoimintaan.

Kuva 1: Työpajojen valmentautajat vuosina 2008–2017

Lähde: OKM/AVI, Valtakunnallinen työpajakysely

Valmentautujien määrä AVI-alueilla ja maakunnissa vaihtelee vuositasolla. Yksittäisien työpajojen tapahtumat, kuten Savonlinnan seudun nuorisotoiminnan tuki Nutu ry:n konkurssi,¹ voivat vaikuttaa koko maakunnan lukuihin.

¹ YLE:n uutinen: Konkurssi sulki nuorten tilat Savonlinnassa – "Mieli menee apeaksi, mutta olemme ihan pakkoraossa" <https://yle.fi/uutiset/3-10060478>

Taulukko 2: Kaikki työpajojen valmentautajat AVI-alueittain ja maakunnittain vuosina 2007–2017

AVI/ Maakunta	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
	valmentautujien määrä										
Etelä-Suomi	3 170	3 649	4 057	5 000	6 065	5 766	6 122	6 669	7 937	8 133	7 769
Etelä-Karjala	260	228	424	601	865	755	864	973	1 154	953	602
Kanta-Häme	161	208	277	428	450	417	425	503	799	860	875
Kymenlaakso	816	801	822	954	1 146	1 331	1 276	1 246	1 336	1 489	1 279
Päijät-Häme	430	483	514	492	846	542	846	841	850	862	936
Uusimaa	1 503	1 929	2 020	2 525	2 758	2 721	2 711	3 106	3 798	3 969	4 077
Itä-Suomi	1 211	1 045	1 953	2 208	2 196	2 295	2 526	2 617	2 560	2 722	2 292
Etelä-Savo	393	321	446	502	415	573	563	485	572	759	321
Pohjois-Karjala	203	306	355	412	403	444	412	386	325	346	362
Pohjois-Savo	615	418	1 152	1 294	1 378	1 278	1 551	1 746	1 663	1 617	1 609
Lappi	1 312	2 327	2 225	1 766	1 754	2 315	1 950	1 432	1 900	2 072	2 410
Lappi	1 312	2 327	2 225	1 766	1 754	2 315	1 950	1 432	1 900	2 072	2 410
Lounais-Suomi	1 217	1 682	2 016	2 465	2 358	2 624	2 879	3 196	3 064	3 458	3 672
Satakunta	406	526	586	735	718	908	1 054	1 178	1 251	1 238	1 380
Varsinais-Suomi	811	1 156	1 430	1 730	1 640	1 716	1 825	2 018	1 813	2 220	2 292
Länsi-Sisä-Suomi	4 852	5 460	6 763	7 857	7 644	8 107	7 785	7 557	8 139	7 521	8 122
Etelä-Pohjanmaa	369	430	539	639	746	471	531	622	741	836	1 138
Keski-Pohjanmaa	346	330	572	666	657	939	693	883	939	922	971
Keski-Suomi	935	1 077	1 253	1 390	1 562	1 902	1 905	1 462	1 600	1 813	1 887
Pirkanmaa	2 303	2 811	3 467	4 042	3 667	3 698	3 682	3 687	3 733	3 293	3 614
Pohjanmaa	899	812	932	1 120	1 012	1 097	974	903	1 126	657	512
Pohjois-Suomi	1 067	1 174	1 294	1 476	1 442	1 684	1 635	1 700	1 849	1 864	1 846
Kainuu	369	353	364	441	323	343	316	283	320	307	315
Pohjois-Pohjanmaa	698	821	930	1 035	1 119	1 341	1 319	1 417	1 529	1 557	1 531
Kaikki yhteensä	12 829	15 337	18 308	20 772	21 459	22 791	22 897	23 171	25 449	25 770	26 111

Lähde: OKM/AVI, Valtakunnallinen työpajakysely

Taulukko 3: Alle 29-vuotiaat työpajojen valmentautajat AVI-alueittain ja maakunnittain vuosina 2007–2017

AVI/ Maakunta	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
	nuorten valmentautujien määrä										
Etelä-Suomi	2 511	2 666	3 215	3 883	3 987	4 380	4 652	4 788	5 152	5 144	4 848
Etelä-Karjala	183	177	267	329	355	336	455	535	583	442	301
Kanta-Häme	121	128	166	296	285	240	228	262	361	337	346
Kymenlaakso	354	365	392	502	528	750	756	684	697	771	659
Päijät-Häme	409	437	468	460	488	480	768	747	756	834	748
Uusimaa	1 444	1 559	1 922	2 296	2 331	2 574	2 445	2 560	2 755	2 760	2 794
Itä-Suomi	895	693	1 268	1 478	1 477	1 577	1 596	1 595	1 524	1 604	1 317
Etelä-Savo	288	187	293	279	233	334	320	294	323	442	218
Pohjois-Karjala	203	297	343	408	390	415	407	369	303	327	332
Pohjois-Savo	404	209	632	791	854	828	869	932	898	835	767
Lappi	380	688	959	724	800	872	931	696	933	913	870
Lappi	380	688	959	724	800	872	931	696	933	913	870
Lounais-Suomi	946	1 101	1 215	1 543	1 424	1 585	1 842	1 826	1 770	1 875	1 924
Satakunta	331	370	417	546	455	555	722	768	793	714	810
Varsinais-Suomi	615	731	798	997	969	1 030	1 120	1 058	977	1 161	1 114
Länsi-Sisä-Suomi	2 785	2 799	3 638	4 264	4 159	4 506	4 462	4 001	3 974	3 943	3 943
Etelä-Pohjanmaa	315	340	431	451	481	354	369	435	479	500	470
Keski-Pohjanmaa	140	152	277	370	340	563	441	478	502	442	384
Keski-Suomi	454	496	657	625	794	930	919	786	875	934	941
Pirkanmaa	1 447	1 432	1 772	2 262	2 001	2 050	2 166	1 789	1 579	1 595	1 771
Pohjanmaa	429	379	501	556	543	609	567	513	539	472	377
Pohjois-Suomi	688	791	1 009	1 124	1 146	1 335	1 237	1 294	1 380	1 388	1 354
Kainuu	157	130	162	223	177	180	182	161	187	184	180
Pohjois-Pohjanmaa	531	661	847	901	969	1 155	1 055	1 133	1 193	1 204	1 174
Kaikki yhteensä	8 205	8 738	11 304	13 016	12 993	14 255	14 720	14 200	14 733	14 867	14 256

Lähde: OKM/AVI, Valtakunnallinen työpajakysely

Taulukko 4 kuvaa valmentautujien jakautumista ikäryhmittäin eri AVI-alueilla ja maakunnissa. Erityisesti Etelä- ja Pohjois-Suomen AVI-alueilla painottui nuorten, alle 29-vuotiaiden valmentautujien osuus. Etelä-Suomessa nuoria alle 29-vuotiaita valmentautujia oli 4 848 ja he muodostivat noin 62 prosenttia kaikista alueen valmentautujista. Pohjois-Suomessa 73 prosenttia valmentautujista oli alle 29-vuotiaita valmentautujia.

Taulukko 4: Valmentautujien määrät ikäryhmän, AVI -alueen ja maakunnan mukaan vuonna 2017

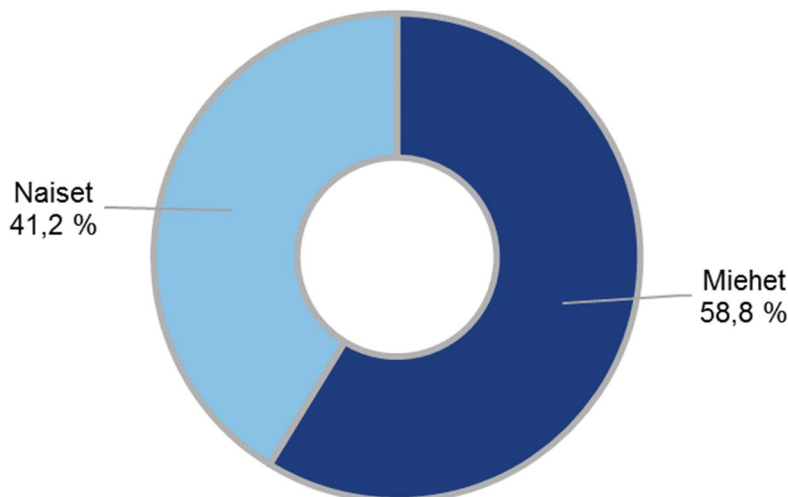
AVI/ Maakunta	Alle 17 vuotta	17-20 vuotta	21-24 vuotta	25-28 vuotta	Nuoret <29 vuotta	29-49 vuotta	Yli 50 vuotta	Ei tietoa	Yhteensä
	määrä / (%)								
Etelä-Suomi	79 (1,0)	1 586 (20,4)	2 119 (27,3)	1 064 (13,7)	4 848 (62,4)	1 560 (20,1)	1 009 (13,0)	352 (4,5)	7 769 (100)
Etelä-Karjala	14	60	129	98	301	193	95	13	602
Kanta-Häme	5	80	155	106	346	318	211	-	875
Kymenlaakso	23	170	325	141	659	306	216	98	1 279
Päijät-Häme	12	203	366	167	748	105	80	3	936
Uusimaa	25	1 073	1 144	552	2 794	638	407	238	4 077
Itä-Suomi	68 (3,0)	392 (17,1)	491 (21,4)	366 (16,0)	1 317 (57,5)	621 (27,1)	353 (15,4)	1 (0,0)	2 292 (100)
Etelä-Savo	19	62	75	62	218	64	39	-	321
Pohjois-Karjala	17	114	124	77	332	24	6	-	362
Pohjois-Savo	32	216	292	227	767	533	308	1	1 609
Lappi	23 (1,0)	229 (9,5)	339 (14,1)	279 (11,6)	870 (36,1)	931 (38,6)	578 (24,0)	31 (1,3)	2 410 (100)
Lappi	23	229	339	279	870	931	578	31	2 410
Lounais-Suomi	75 (2,0)	628 (17,1)	785 (21,4)	436 (11,9)	1 924 (52,4)	1 042 (28,4)	703 (19,1)	3 (0,1)	3 672 (100)
Satakunta	20	224	379	187	810	345	223	2	1 380
Varsinais-Suomi	55	404	406	249	1 114	697	480	1	2 292
Länsi-Sisä-Suomi	129 (1,6)	1 014 (12,5)	1 581 (19,5)	1 219 (15,0)	3 943 (48,5)	2 501 (30,8)	1 567 (19,3)	111 (1,4)	8 122 (100)
Etelä-Pohjanmaa	11	97	227	135	470	368	298	2	1 138
Keski-Pohjanmaa	3	86	154	141	384	372	151	64	971
Keski-Suomi	60	210	362	309	941	562	383	1	1 887
Pirkanmaa	38	499	693	541	1 771	1 098	701	44	3 614
Pohjanmaa	17	122	145	93	377	101	34	-	512
Pohjois Suomi	30 (1,6)	431 (23,3)	589 (31,9)	304 (16,5)	1 354 (73,3)	320 (17,3)	172 (9,3)	- (-)	1 846 (100)
Kainuu	7	41	87	45	180	77	58	-	315
Pohjois-Pohjanmaa	23	390	502	259	1 174	243	114	-	1 531
Suomi yhteensä	404 (1,5)	4 280 (16,4)	5 904 (22,6)	3 668 (14,0)	14 256 (54,6)	6 975 (26,7)	4 382 (16,8)	498 (1,9)	26 111 (100)

Lähde: OKM/AVI, Valtakunnallinen työpajakysely

Valmentautujat sukupuolen mukaan

Suurin osa työpajojen valmentautujista on miehiä: heidän osuutensa on lähes 60 % kaikista työpajojen valmentautujista. Ikäryhmien välillä ei ollut suuria eroja. Eroa miesten ja naisten jakaumien välillä saattaa selittää se, että miesten työttömyys on valtakunnallisesti ollut korkeammalla tasolla kuin naisten. Lisäksi naisten koulutustaso on korkeampi kuin miesten. Sukupuolijakauma ei ole vaihtelut merkittävästi viime vuosien aikana.

Kuva 2: Valmentautujien osuus sukupuolen mukaan vuonna 2017

n= 26 111

Lähde: OKM/AVI, Valtakunnallinen työpajakysely

Taulukko 5: Valmentautujien määrä sukupuolen ja ikäryhmän mukaan vuonna 2017

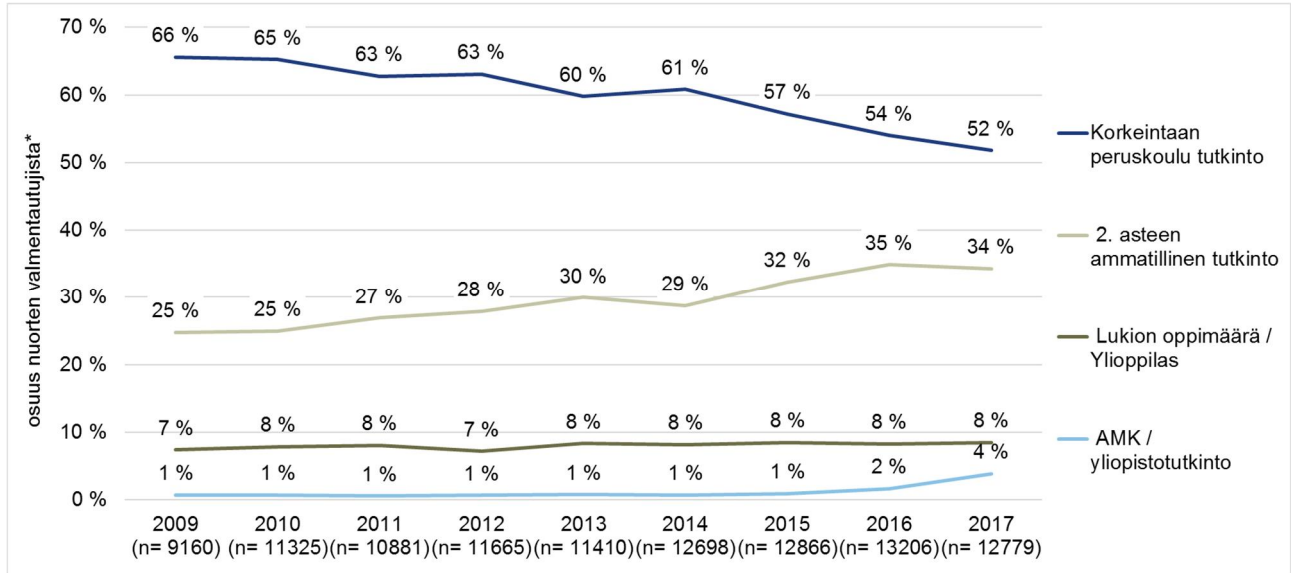
Ikäryhmä	Miehet		Naiset		Yhteensä määrä
	määrä	osuus %	määrä	osuus %	
Nuoret yhteensä	8 441	(59,2)	5 815	(40,8)	14 256
Alle 17 vuotta	248	(61,4)	156	(38,6)	404
17-20 vuotta	2 377	(55,5)	1 903	(44,5)	4 280
21-24 vuotta	3 591	(60,8)	2 313	(39,2)	5 904
25-28 vuotta	2 225	(60,7)	1 443	(39,3)	3 668
29-49 vuotta	4 092	(58,7)	2 883	(41,3)	6 975
Yli 50 vuotta	2 523	(57,6)	1 859	(42,4)	4 382
Ei tietoa	289	(58,0)	209	(42,0)	498
Yhteensä	15 345	(58,8)	10 766	(41,2)	26 111

Lähde: OKM/AVI, Valtakunnallinen työpajakysely

Valmentautajat koulutustaustan ja AVI-alueen mukaan jaoteltuina

Suurin osa työpajojen nuorista valmentautujista oli vuonna 2017 edelleen peruskoulututkinnon varassa. Korkeintaan peruskoulututkinto oli yli puolella alle 29-vuotiaista nuorista. Tämä johtuu muun muassa siitä, että nuoret valmentautajat ovat keskeyttäneet ammatillisen koulutuksensa. Kyselyssä kysyttiin ylintä suoritettua tutkintoa. Kasvava ryhmä valmentautujista on suorittanut 2. asteen ammatillisen tutkinnon. Tämä koulutustausta oli noin kolmasosalla alle 29-vuotiaista valmentautujista.

Kuva 3: Alle 29-vuotiaiden valmentautujien ylin suoritettu tutkinto vuosina 2009–2017

*Ilman "Ei rekisteriöyty tietoa".

Lähde: OKM/AVI, Valtakunnallinen työpajakysely

Taulukko 6: Alle 29-vuotiaiden valmentautujien ylin suoritettu tutkinto AVI-alueen ja maakunnan mukaan vuonna 2017

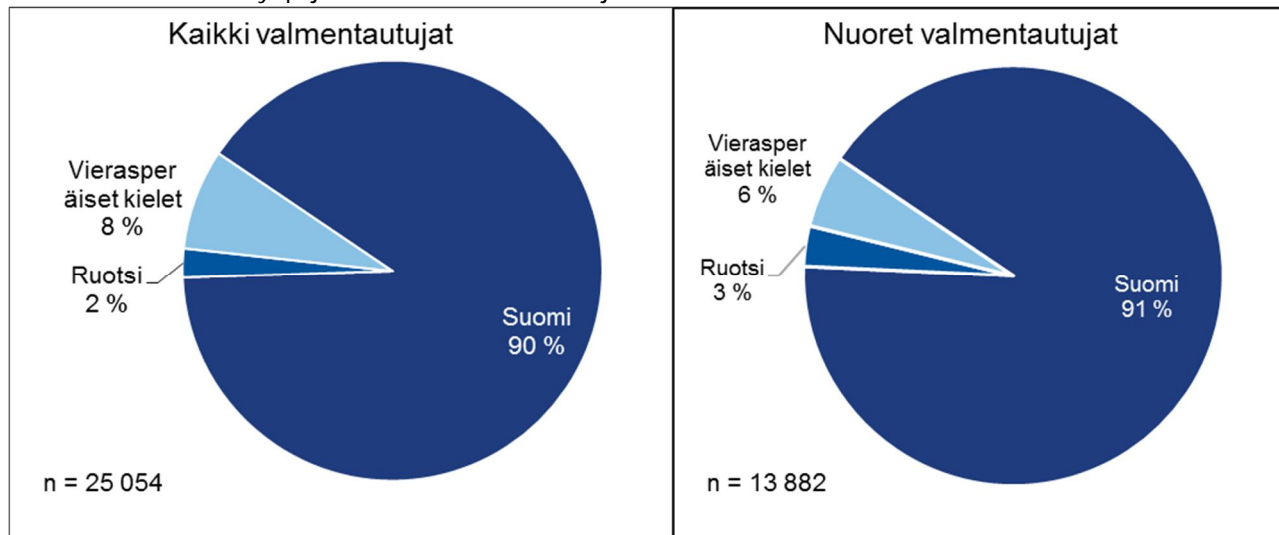
Maakunta/ AVI	Peruskoulussa	Peruskoulu keskeyttäneet	Peruskoulu suoritettu	Lukion oppimäärä	Ylioppilas	2. asteen ammatillinen tutkinto	AMK / yliopisto tutkinto	Muu / Ulkomailta suoritettu tutkinto	Ei rekisteriöyty tietoa	Yhteensä
Etelä-Suomi	98	124	1 986	120	293	1 307	372	61	487	4 848
Etelä-Karjala	-	1	91	9	5	119	1	-	75	301
Kanta-Häme	6	1	96	1	8	120	2	-	112	346
Kymenlaakso	50	7	208	10	39	300	8	22	15	659
Päijät-Häme	9	8	168	5	52	90	338	1	77	748
Uusimaa	33	107	1 423	95	189	678	23	38	208	2 794
Itä-Suomi	48	5	627	7	76	435	10	25	84	1 317
Etelä-Savo	21	-	117	-	9	59	4	-	8	218
Pohjois-Karjala	8	3	153	-	26	128	3	3	8	332
Pohjois-Savo	19	2	357	7	41	248	3	22	68	767
Lappi	13	8	237	14	36	258	8	40	256	870
Lounais-Suomi	54	14	982	8	126	573	22	20	125	1 924
Satakunta	12	2	340	2	51	326	11	12	54	810
Varsinais-Suomi	42	12	642	6	75	247	11	8	71	1 114
Länsi-Sisä-Suomi	123	51	1 631	77	198	1 328	73	43	419	3 943
Etelä-Pohjanmaa	5	4	180	-	15	223	5	9	29	470
Keski-Pohjanmaa	-	6	168	21	9	139	7	14	20	384
Keski-Suomi	78	6	342	10	45	264	45	5	146	941
Pirkanmaa	33	35	803	43	74	557	12	13	201	1 771
Pohjanmaa	7	-	138	3	55	145	4	2	23	377
Pohjois-Suomi	22	3	593	14	116	487	12	1	106	1 354
Kainuu	2	-	67	3	11	89	2	-	6	180
Pohjois-Pohjanmaa	20	3	526	11	105	398	10	1	100	1 174
Koko maa	358	205	6 056	240	845	4 388	497	190	1 477	14 256

Lähde: OKM/AVI, Valtakunnallinen työpajakysely

Valmentautujat äidinkielen ja AVI-alueen mukaan jaoteltuina

Noin kahdeksalla prosentilla (1 933) valmentautujista oli äidinkielenään muu kuin suomi, ruotsi tai saame. Suurin vieraskielisten valmentautujien ryhmä oli venäjänkieliset. Muita suuria ryhmiä olivat arabian-, somalin-, viron-, ja kurdinkieliset. Yhteensä työpajojen valmentautujat puhuivat noin 60 eri kieltä.

Kuva 4: Vuonna 2017 työpajalla olleiden valmentautujien äidinkieli*

* Ilman "Ei rekisteröityä tietoa".

Lähde: OKM/AVI, Valtakunnallinen työpajakysely

Taulukko 7: Valmentautujien määrät äidinkielen ja AVI-alueen ja maakunnan mukaan vuonna 2017

AVI / Maakunta	Suomi	Ruotsi	Kotimaiset kielet	Arabia	Kurdi	Somali	Venäjä	Viro	Muu	Vierasperäiset kielet	Ei rekisteröityä tietoa	Yhteensä
Etelä-Suomi	6 488	179	6 667	79	21	69	153	40	283	645	457	7 769
Etelä-Karjala	460	-	460	20	2	-	25	2	32	81	61	602
Kanta-Häme	778	-	778	2	-	2	4	2	19	29	68	875
Kymenlaakso	1 162	-	1 162	15	5	12	52	3	26	113	4	1 279
Päijät-Häme	904	1	905	4	3	-	11	-	11	29	2	936
Uusimaa	3 184	178	3 362	38	11	55	61	33	195	393	322	4 077
Itä-Suomi	2 188	1	2 189	17	2	3	24	1	47	94	9	2 292
Etelä-Savo	310	-	310	-	-	-	2	-	9	11	-	321
Pohjois-Karjala	344	-	344	-	1	2	5	-	3	11	7	362
Pohjois-Savo	1 534	1	1 535	17	1	1	17	1	35	72	2	1 609
Lappi	2 070	2	2 073	16	6	12	18	2	168	222	115	2 410
Lappi	2 070	2	2 073	16	6	12	18	2	168	222	115	2 410
Lounais-Suomi	3 227	77	3 304	42	31	12	40	25	158	308	60	3 672
Satakunta	1 315	2	1 317	2	2	-	9	6	37	56	7	1 380
Varsinais-Suomi	1 912	75	1 987	40	29	12	31	19	121	252	53	2 292
Länsi- ja Sisä-Suomi	6 829	305	7 134	80	21	26	63	22	395	607	381	8 122
Etelä-Pohjanmaa	1 074	8	1 082	3	1	1	9	6	26	46	10	1 138
Keski-Pohjanmaa	658	53	711	32	3	16	8	1	166	226	34	971
Keski-Suomi	1 798	1	1 799	5	6	2	20	6	30	69	19	1 887
Pirkanmaa	3 083	-	3 083	39	8	6	23	8	155	239	292	3 614
Pohjanmaa	216	243	459	1	3	1	3	1	18	27	26	512
Pohjois-Suomi	1 752	2	1 754	4	1	4	8	1	39	57	35	1 846
Kainuu	309	-	309	-	-	-	4	1	1	6	-	315
Pohjois-Pohjanmaa	1 443	2	1 445	4	1	4	4	-	38	51	35	1 531
Koko maa	22 554	566	23 121	238	82	126	306	91	1 090	1 933	1 057	26 111

Lähde: OKM/AVI, Valtakunnallinen työpajakysely

Taulukko 8: Nuorten valmentautujien määrät äidinkielen ja AVI-alueen ja maakunnan mukaan vuonna 2017

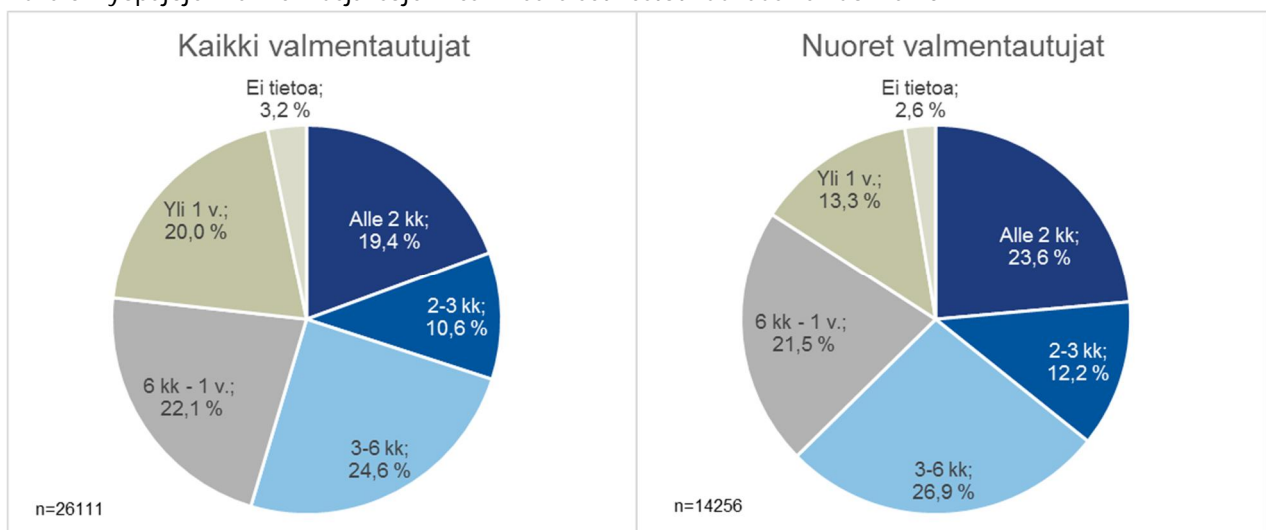
AVI / Maakunta	Suomi	Ruotsi	Kotimaiset kielet	Arabia	Kurdi	Somali	Venäjä	Viro	Muu	Vieras-peräiset kielet	Ei rekisteröity tietoa	Yhteensä
Etelä-Suomi	4 164	148	4 312	49	14	54	71	25	145	385	151	4 848
Etelä-Karjala	249	-	249	8	2	-	5	-	6	21	31	301
Kanta-Häme	291	-	291	-	-	1	-	-	4	5	50	346
Kymenlaakso	607	-	607	7	1	6	18	1	12	48	4	659
Päijät-Häme	719	1	720	4	2	-	10	-	10	26	2	748
Uusimaa	2 298	147	2 445	30	9	47	38	24	113	285	64	2 794
Itä-Suomi	1 276	-	1 276	6	1	2	7	-	18	35	6	1 317
Etelä-Savo	212	-	212	-	-	-	-	-	6	6	-	218
Pohjois-Karjala	317	-	317	-	1	2	5	-	2	11	4	332
Pohjois-Savo	747	-	747	6	-	-	2	-	10	18	2	767
Lappi	779	1	781	2	-	6	4	1	55	71	18	870
Lappi	779	1	781	2	-	6	4	1	55	71	18	870
Lounais-Suomi	1 777	57	1 834	11	7	6	7	9	27	77	13	1 924
Satakunta	780	1	781	1	2	-	1	2	16	24	5	810
Varsinais-Suomi	997	56	1 053	10	5	6	6	7	11	53	8	1 114
Länsi- ja Sisä-Suomi	3 388	226	3 614	19	5	9	5	3	116	163	166	3 943
Etelä-Pohjanmaa	451	6	457	1	-	1	1	-	3	6	7	470
Keski-Pohjanmaa	311	17	328	6	1	5	-	-	40	56	-	384
Keski-Suomi	908	-	908	1	2	2	2	1	13	22	11	941
Pirkanmaa	1 575	-	1 575	10	-	-	1	2	46	59	137	1 771
Pohjanmaa	143	203	346	1	2	1	1	-	14	20	11	377
Pohjois-Suomi	1 289	-	1 289	3	1	4	2	-	33	45	20	1 354
Kainuu	180	-	180	-	-	-	-	-	-	-	-	180
Pohjois-Pohjanmaa	1 109	-	1 109	3	1	4	2	-	33	45	20	1 174
Koko maa	12 673	432	13 106	90	28	81	96	38	394	776	374	14 256

Lähde: OKM/AVI, Valtakunnallinen työpajakysely

Valmentautajat valmennusjaksojen keskimääräisen keston mukaan

Kuvassa on valmentautujien valmennusjaksojen keskimääräinen kesto kuukausina vuonna 2017. Suurin osa (54,6 %) työpajojen valmennusjaksoista kesti yhteensä 1–6 kuukautta. Jotkut kyselyn vastaajat kokevat puolen vuoden työpajakson liian lyhyeksi. Nuorten tilanteet ovat heidän mielestä entistä haastavampia, mitä vaatii pitkäkestoista työskentelyä.

Kuva 5: Työpajojen valmennusjaksojen keskimääräiset kestot kuukausina vuonna 2017

Lähde: OKM/AVI, Valtakunnallinen työpajakysely

Taulukko 9: Työpajojen valmennusjaksojen keskimääräiset kestot kuukausina ja AVI-alueen ja maakunnan mukaan vuonna 2017 (kaikki valmentautujat)

AVI / Maakunta	Alle 2 kk	2–3 kk	3–6 kk	6 kk – 1v	1v	Ei tietoa	Yhteensä
Etelä-Suomi	1 676	801	1 917	1 461	1 465	449	7 769
Etelä-Karjala	87	85	159	146	125	-	602
Kanta-Häme	120	83	158	209	305	-	875
Kymenlaakso	353	167	278	181	300	-	1 279
Päijät-Häme	175	77	233	176	66	209	936
Uusimaa	941	389	1 089	749	669	240	4 077
Itä-Suomi	491	348	559	522	372	-	2 292
Etelä-Savo	75	34	79	89	44	-	321
Pohjois-Karjala	109	62	98	73	20	-	362
Pohjois-Savo	307	252	382	360	308	-	1 609
Lappi	455	253	558	608	521	15	2 410
Lounais-Suomi	787	406	995	891	593	-	3 672
Satakunta	292	118	311	368	291	-	1 380
Varsinais-Suomi	495	288	684	523	302	-	2 292
Länsi- ja Sisä-Suomi	1 304	736	1 977	1 813	1 949	343	8 122
Etelä-Pohjanmaa	180	55	268	253	376	6	1 138
Keski-Pohjanmaa	225	70	189	255	230	2	971
Keski-Suomi	297	172	473	486	426	33	1 887
Pirkanmaa	438	363	922	746	843	302	3 614
Pohjanmaa	164	76	125	73	74	-	512
Pohjois-Suomi	353	218	429	485	327	34	1 846
Kainuu	118	31	62	61	43	-	315
Pohjois-Pohjanmaa	235	187	367	424	284	34	1 531
Koko maa	5 066	2 762	6 435	5 780	5 227	841	26 111

Lähde: OKM/AVI, Valtakunnallinen työpajakysely

Taulukko 10: Työpajojen valmennusjaksojen keskimääräiset kestot kuukausina ja AVI-alueen ja maakunnan mukaan vuonna 2017 (nuoret valmentautujat)

AVI / Maakunta	Alle 2 kk	2–3 kk	3–6 kk	6 kk – 1v	1v	Ei tietoa	Yhteensä
Etelä-Suomi	1 269	602	1 386	1 020	512	59	4 848
Etelä-Karjala	47	46	80	81	47	-	301
Kanta-Häme	68	44	86	79	69	-	346
Kymenlaakso	204	103	141	136	75	-	659
Päijät-Häme	170	72	221	165	63	57	748
Uusimaa	780	337	858	559	258	2	2 794
Itä-Suomi	371	216	332	274	124	-	1 317
Etelä-Savo	64	30	55	50	19	-	218
Pohjois-Karjala	109	59	85	65	14	-	332
Pohjois-Savo	198	127	192	159	91	-	767
Lappi	202	85	205	202	162	14	870
Lounais-Suomi	521	208	540	416	239	-	1 924
Satakunta	221	89	183	197	120	-	810
Varsinais-Suomi	300	119	357	219	119	-	1 114
Länsi- ja Sisä-Suomi	754	451	1 055	799	623	261	3 943
Etelä-Pohjanmaa	103	38	147	117	62	3	470
Keski-Pohjanmaa	73	29	86	107	87	2	384
Keski-Suomi	203	116	263	195	135	29	941
Pirkanmaa	254	210	464	333	283	227	1 771
Pohjanmaa	121	58	95	47	56	-	377
Pohjois-Suomi	244	172	316	352	240	30	1 354
Kainuu	62	20	39	34	25	-	180
Pohjois-Pohjanmaa	182	152	277	318	215	30	1 174
Koko maa	3 361	1 734	3 834	3 063	1 900	364	14 256

Lähde: OKM/AVI, Valtakunnallinen työpajakysely

Nuoret valmentautujat ohjaavan tahon mukaan

Yleensä valmentautujat tulivat pajoille jonkun ohjaavan tahon lähettäminä. Työhallinto oli merkittävin nuoria työpajoille ohjaava taho vuonna 2017. Useat työpajat ilmoittivat kommentteissaan, että TE-toimiston nuorten ohjaamisessa työpajoille olisi kehitettävää. Osa työpajoista kokee, että TE-toimistot ohjaavat liian vähän nuoria tai liian huonokuntoisia asiakkaita työpajoihin. Toiset työpajat pitivät yhteistyötä TE-toimiston kanssa toimivana. Seuraavaksi yleisimmät ohjaavat tahot olivat kunnan sosiaali- ja terveystoimi sekä nuorisotyö. Valmentautujia tuli pajoille aikaisempaa enemmän myös oma-aloitteisesti. (Taulukko 11).

AVI-alueittain tarkasteltuna työhallinnon kautta tulleiden nuorten valmentautujien määrä oli suurinta Etelä-Suomen AVI-alueella (2406 nuorta; 50 %). Toisilla alueella kuten Itä-Suomen AVI-alueella, Pohjois-Suomen AVI-alueilla, Lapissa ja Länsi ja Sisä-Suomen AVI-alueella sosiaali- ja terveystoimen tai nuorisotoimen kautta tulleet valmentautujat muodostivat suuremman ryhmän kuin työhallinnon kautta tulleet. (Taulukko 12).

Noin puolet työpajoista ei voinut ottaa vastaan kaikkia valmentautujia, jotka halusivat tulla toimintaan mukaan. Yleisimmät syyt palvelupuutteeseen olivat valmentautujien päihdeongelmat tai terveystilanne (63 työpajaa), tilanpuute (46 työpajaa) sekä henkilökunnan liian vähäinen määrä (44 työpajaa).

Taulukko 11: Nuorten valmentautujien ohjautuminen työpajatoimintaan ohjaavan tahon mukaan vuosina 2014–2017

Ohjaava taho		2014		2015		2016		2017	
		määrä	osuus (%)	määrä	osuus (%)	määrä	osuus (%)	määrä	osuus (%)
Työvoimahallinto	TE-toimisto	4 564	(32,1)	4 237	(28,8)	4 132	(27,8)	3 931	(27,6)
	Työvoiman palvelukeskus	1 282	(9,0)	1 249	(8,5)	1 066	(7,2)	1 227	(8,6)
	Yhteensä	5 846	(41,2)	5 486	(37,2)	5 198	(35,0)	5 158	(36,2)
Oppilaitos	Peruskoulu	332	(2,3)	291	(2,0)	300	(2,0)	287	(2,0)
	2. asteen oppilaitos	1 011	(7,1)	955	(6,5)	900	(6,1)	848	(5,9)
	Muu oppilaitos	137	(1,0)	121	(0,8)	94	(0,6)	152	(1,1)
	Yhteensä	1 480	(10,4)	1 367	(9,3)	1 294	(8,7)	1 287	(9,0)
Sosiaali- ja terveystoimi / Nuorisotyö	Sosiaali- ja terveystoimi	2 124	(15,0)	2 326	(15,8)	2 286	(15,4)	2 101	(14,7)
	Mielenterveyspalvelut	304	(2,1)	319	(2,2)	370	(2,5)	296	(2,1)
	Etsivä nuorisotyö	1 224	(8,6)	1 343	(9,1)	1 437	(9,7)	1 482	(10,4)
	Nuorisotoimi*	-	(-)	-	(-)	39	(0,3)	16	(-)
	Yhteensä	3 652	(25,7)	3 988	(27,1)	4 132	(27,8)	3 895	(27,3)
Muut viranomaiset	KELA	138	(1,0)	118	(0,8)	77	(0,5)	62	(0,4)
	Työeläkelaitos tai vakuutusyhtiö	8	(0,1)	19	(0,1)	9	(0,1)	7	(0,0)
	Kriminaalihuolto	64	(0,5)	87	(0,6)	83	(0,6)	87	(0,6)
	Varusmiespalvelus/ Aikalisä/ siviilipalvelus	27	(0,2)	16	(0,1)	14	(0,1)	14	(0,1)
	Ohjaamo*	-	(-)	-	(-)	63	(0,4)	69	(0,5)
	Yhteensä	237	(1,7)	240	(1,6)	246	(1,7)	239	(1,7)
Muu	Suoraan työpajalle (mm. itse, kavereiden- tai sukulaisen yhteydenotto)	1 470	(10,4)	1 676	(11,4)	1 922	(12,9)	1 883	(13,2)
	Muu taho	896	(6,3)	971	(6,6)	1 273	(8,6)	1 371	(9,6)
	Yhteensä	2 366	(16,7)	2 647	(18,0)	3 195	(21,5)	3 254	(22,8)
Ei rek. tietoa		619	(4,4)	1 005	(6,8)	802	(5,4)	423	(3,0)
Yhteensä		14 200	(100)	14 733	(100)	14 867	(100)	14 256	(100)

Lähde: OKM/AVI, Valtakunnallinen työpajakysely

Taulukko 12: Nuorten alle 29-vuotiaiden valmentautujien ohjautuminen työpajatoimintaan ohjaavan tahon ja AVI-alueen ja maakunnan mukaan vuonna 2017.

AVI / maakunta	Työvoimahallinto		Oppilaitos			Sosiaali- ja terveystoimi / Nuorisotyö				Muut viranomaiset ³⁾	Muu		Ei rek. tietoa	Yhteensä
	TE-toimisto	Työvoiman palvelukeskus	Peruskoulu	2. asteen oppilaitos	Muu oppilaitos	Sosiaali- ja terveystoimi	Mielen-terveyspalvelut	Etsivä nuorisotyö	Nuorisotoimi ¹⁾		Suoraan työpajalle ²⁾	Muu taho		
Etelä-Suomi	1 987	419	63	198	49	364	58	-	-	54	750	375	141	4 848
Etelä-Karjala	121	111	14	1	-	17	-	7	-	1	2	17	10	301
Kanta-Häme	92	17	6	13	9	52	-	9	-	1	35	89	23	346
Kymenlaakso	425	99	19	35	6	10	2	10	-	5	11	26	11	659
Päijät-Häme	315	14	8	11	12	110	-	44	-	5	157	54	18	748
Uusimaa	1 034	178	16	138	22	175	56	320	-	42	545	189	79	2 794
Itä-Suomi	275	75	30	98	19	353	39	137	-	21	146	112	12	1 317
Etelä-Savo	21	27	12	14	6	46	1	40	-	18	30	2	1	218
Pohjois-Karjala	95	36	5	28	1	63	2	47	-	3	39	11	2	332
Pohjois-Savo	159	12	13	56	12	244	36	50	-	-	77	99	9	767
Lappi	201	47	25	52	19	200	22	67	1	14	139	72	11	870
Lounais-Suomi	527	97	59	121	18	337	18	229	1	37	253	169	58	1 924
Satakunta	263	95	10	66	12	103	5	91	-	8	88	46	23	810
Varsinais-Suomi	264	2	49	55	6	234	13	138	1	29	165	123	35	1 114
Länsi-Sisä-Suomi	703	525	91	291	37	617	124	511	11	76	335	428	194	3 943
Etelä-Pohjanmaa	71	47	8	46	3	185	3	56	-	5	23	20	3	470
Keski-Pohjanmaa	113	80	-	30	15	43	13	32	-	4	14	35	5	384
Keski-Suomi	100	135	37	24	4	95	37	145	4	6	106	209	39	941
Pirkanmaa	354	261	40	161	14	188	68	192	7	61	133	154	138	1 771
Pohjanmaa	65	2	6	30	1	106	3	86	-	-	59	10	9	377
Pohjois-Suomi	238	64	19	88	10	230	35	148	3	37	260	215	7	1 354
Kainuu	59	4	2	4	2	26	5	23	3	25	14	13	-	180
Pohjois-Pohjanmaa	179	60	17	84	8	204	30	125	-	12	246	202	7	1 174
Koko maa	3 931	1 227	287	848	152	2 101	296	1 482	16	239	1 883	1 371	423	14 256

1) uusi kategoria 2016, valmentautujien määrä metodisista syistä aliarvioitu). 2) KELA, Työeläkelaitos tai vakuutusyhtiö, varusmiespalvelus / Time out / siviilipalvelus, Kriminaalihuolto, Ohjaamo (uusi kategoria 2016). 3) mm. itse, kavereiden- tai sukulaisen yhteydenotto.

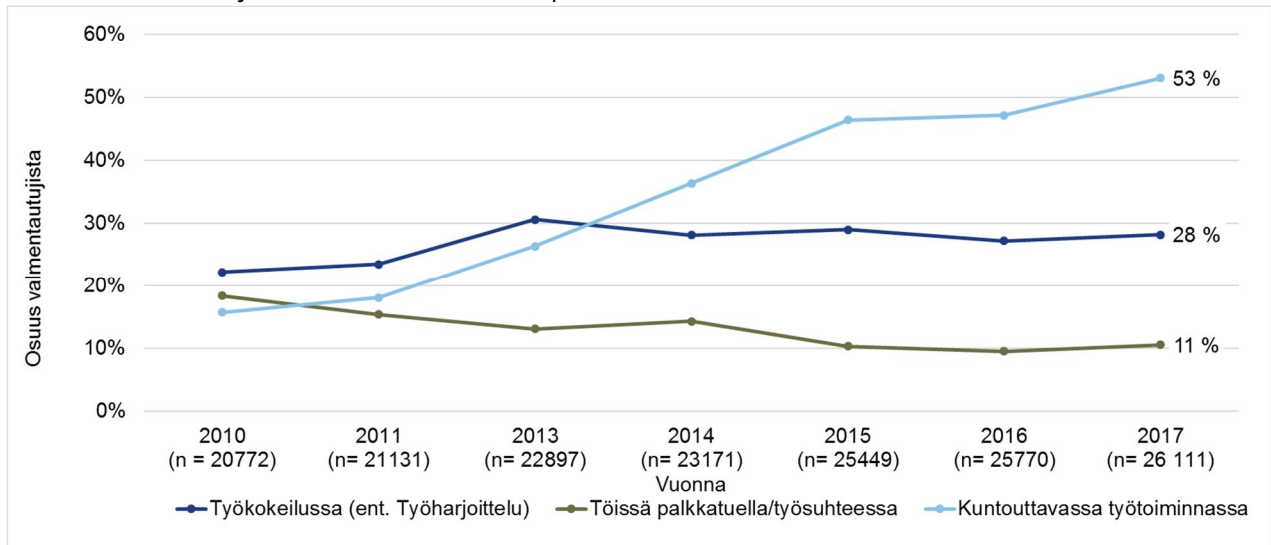
Lähde: OKM/AVI, Valtakunnallinen työpajakysely

Valmentautajat ohjaavan tahon toimenpiteiden mukaan

Valmentautajat ovat työpajoilla pääsääntöisesti ohjaavan tahon toimenpiteessä. Vuonna 2017 noin 53 prosenttia (13 859) työpajoilla olleista valmentautujista oli kunnan tai työhallinnon kuntouttavassa työtoiminnassa. Kuntouttavassa työtoiminnassa olevien osuus on viime vuosien aikana kasvanut ja ohittanut työkokeilussa olleiden määrän. Tämä hyvin merkittävä muutos voi osittain liittyä muita toimenpiteitä koskevien säästöjen tiukentumiseen.

Toiseksi yleisin työpajoilla toteutettava toimenpide oli työkokeilu. Vuonna 2017 noin 28 prosenttia (7 362) kaikista työpajojen valmentautujista oli työkokeilussa. Palkkatuella oli yhteensä 2 751 henkilöä.

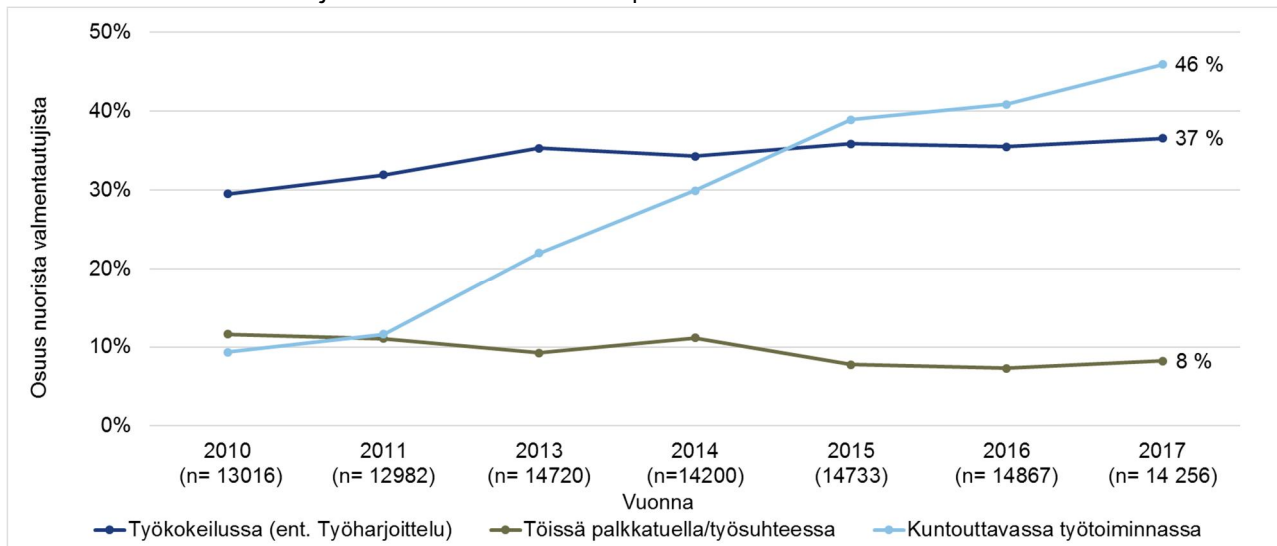
Kuva 6: Valmentautajat lähettävän tahon toimenpiteiden mukaan vuosina 2010–2017*

*Valitut toimenpiteet, vastaaja on voinut valita useamman vastausvaihtoehdon.

Lähde: OKM/AVI, Valtakunnallinen työpajakysely

Kuva 7: Nuoret valmentautajat lähettävän tahon toimenpiteiden mukaan vuosina 2010–2017*

* Valitut toimenpiteet, vastaaja on voinut valita useamman vastausvaihtoehdon.

Lähde: OKM/AVI, Valtakunnallinen työpajakysely

Taulukko 13: Valmentautajat lähettävän tahon toimenpiteiden mukaan vuosina 2014–2017*

Toimenpide		2014		2015		2016		2017	
		Yhteensä	Nuoria	Yhteensä	Nuoria	Yhteensä	Nuoria	Yhteensä	Nuoria
Kaikki valmentautajat (N)		23 171	14 200	25 449	14 733	25 770	14 867	26 111	14 256
Työhallinto	Työkokeilussa (ent. Työharjoittelu)	6 526	4 863	7 375	5 280	7 021	5 276	7 362	5 209
	Töissä palkkatuella/työsuhteessa	3 306	1 583	2 621	1 142	2 454	1 083	2 751	1 173
	Työvoimapolitiisessa koulutuksessa	587	345	639	338	569	216	351	194
	Työhönvalmennuksessa	1 245	773	1 754	1 107	1 585	1 066	1 334	695
Kunnan ja työhallinnon palvelut	Kuntouttavassa työtoiminnassa	8 431	4 249	11 818	5 733	12 154	6 074	13 859	6 544
	Maahanmuuttajan kotoutumistoimenpiteessä	51	24	85	37	76	53	169	94
Kunnan palvelut	Sosiaalisessa kuntoutuksessa 1)	-	-	832	301	847	447	394	155
	Sosiaalitoimen ennalta ehkäisevässä tukitoimessa	1 001	614	1 038	640	519	362	956	555
	Kehitysvammaisten päivätoiminnassa	244	78	223	60	344	114	450	160
KELA	Kuntoutustarveselvityksessä	35	12	67	36	107	67	65	35
	Vajaakuntoisten ammatillisessa koulutuksessa	6	6	4	2	44	17	17	7
	Avomuotoisessa työhönvalmennuksessa	35	17	349	264	29	23	62	18
	Mielenterveyskuntoutujien työhönvalmennuksessa	542	199	461	147	373	110	358	131
	Vajaakuntoisten työhönvalmennuksessa	7	7	15	6	270	72	379	145
Koulutuspalvelut (Kunta /Valtio/ Oppilaitos/Työpaja)	Peruskoulussa (sisältää joustavan perusopetuksen) (kunta)	187	187	247	244	313	310	240	237
	Peruskoulun TET-jaksolla (kunta) 2)	147	146	-	-	-	-	-	-
	Pajakoulussa (kunta/oppilaitos)	154	153	137	131	153	122	111	86
	Oppisopimuksella (kunta/valtio)	217	148	243	225	153	98	137	74
	Ammatillisessa koulutuksessa (oppilaitos)	1 066	951	540	481	408	356	477	366
	Ammatillisessa erityisopetuksessa (oppilaitos)	201	170	39	36	26	21	20	20
	Lukiassa (oppilaitos)	21	20	48	47	48	46	50	49
	Tuotantokoulussa 1)	-	-	88	65	96	72	104	76
Työssäoppimisjaksolla (opiskelijoiden harjoittelujakso) 1)	-	-	904	611	814	673	899	733	
Muut tahot	Palveluohjauksessa (ohjattu muualle kuin työpajalle)	2 096	1 362	2 105	1 645	2 861	2 086	2 729	1 684
	Siviilipalveluksessa (valtio)	34	16	13	13	18	18	12	12
	Työ- ja toimintakyvyn arvioinnissa (eri tahoja)	467	192	370	278	501	297	660	276
	(Nuorten-) kesätyössä 1)	-	-	392	386	449	444	420	380
	Seinäton valmennus 3)							1 383	957
	Jossakin muussa toimenpiteessä	3 345	2 345	2 208	1 258	2 645	1 534	3 024	1 175

1) Kysytty vuonna 2015 alkaen.

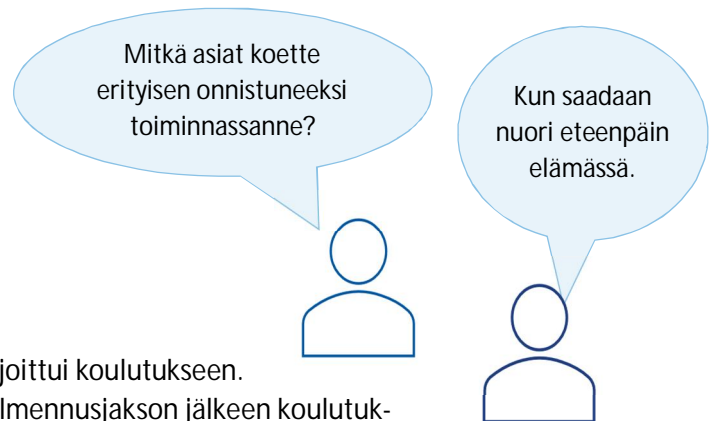
2) Ei kysytty vuonna 2015.

* Vastaaja on voinut valita useamman vastausvaihtoehdon.

Lähde: OKM/AVI, Valtakunnallinen työpajajaksely

Valmentautujien sijoittuminen työpajajakson jälkeen

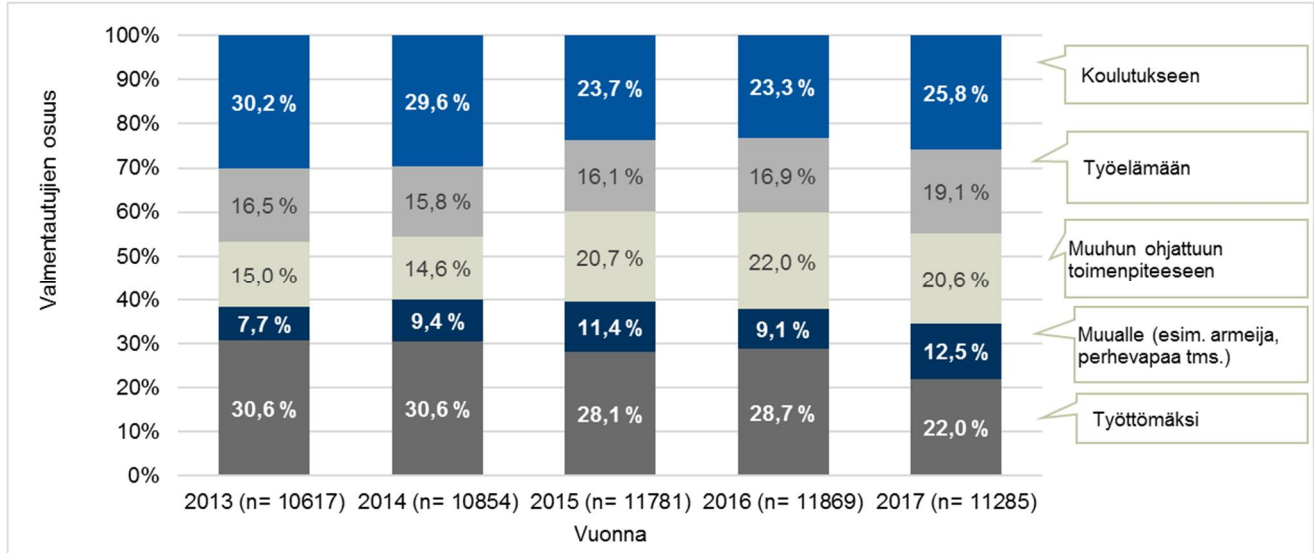
Valmentautujien sijoittuminen työpajajakson aikana ja sen jälkeen palvelutarpeen mukaiseen koulutukseen, työelämään, muuhun palveluun tai muualle (esim. varusmiespalvelus, perhevapaa) on merkittävä työpajojen vaikuttavuusmittari. Kyselyssä tilastoidaan kaikkien vuoden kuluessa valmentautujina olleiden sijoittuminen työpajajakson jälkeen.

Kaikista valmentautujista yhteensä 25,8 prosenttia sijoittui koulutukseen. Nuorista valmentautujista 32,7 prosenttia sijoittui valmennusjakson jälkeen koulutukseen.² Pidempiaikainen trendi on, että kasvava osa valmentautujista sijoittuu ohjattuun toimenpiteeseen työpajajakson jälkeen. Työttömäksi sijoittui kaikista työpajojen valmentautujista yhteensä 2481 henkilöä (22 %). Aikuisten osalta työttömyys oli hieman todennäköisempää kuin alle 29-vuotiaiden kohdalla.

Useat työntekijät kommentoivat, että he kokevat merkittäväksi onnistumiseksi, jos valmentautajat löytävät heille sopivan jatkopolun. Riippuen nuorten tilanteesta se voi olla helpompaa tai haastavampaa. Erityisesti päihde- ja mielenterveysongelmat vaikeuttavat koulun- tai työssäkäyntiä.

Kuva 8: Valmentautujien sijoittumiset työpajajakson jälkeen vuosina 2013–2017*

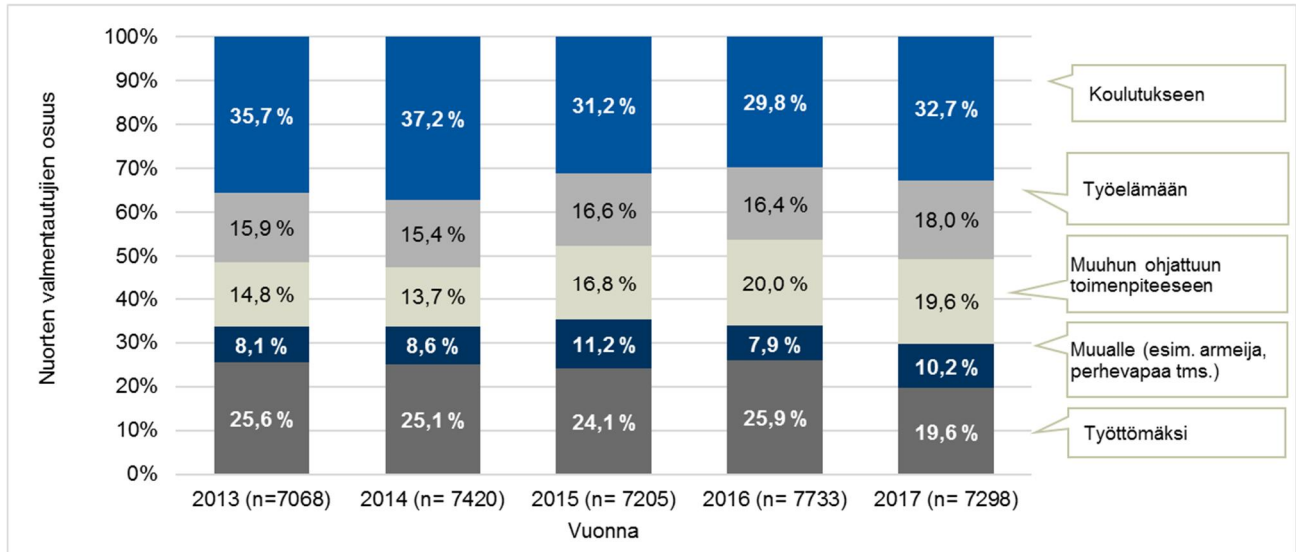

*Jos sijoittuminen rekisteröity.

Lähde: OKM/AVI, Valtakunnallinen työpajakysely

² Kyselyssä tilastoidaan kaikkien vuoden kuluessa valmentautujina olleiden sijoittuminen työpajajakson jälkeen. Tässä kappaleessa huomioidaan vain tiedot valmentautujista, jotka lopettivat työpajajakson vuoden 2017 aikana ja joiden sijoittuminen on rekisteröity. Osa valmentautujista ei ole edes aloittanut työpajajaksoa ja yli 4 200 valmentautujaa on edelleen työpajoissa. Osa valmentautujista keskeytti työpajan, mutta heidän kohdallaan ei ole aina rekisteröity, mihin he sijoittuivat. Sen lisäksi osa työpajoista ei rekisteröi valmentautujien sijoittumista. Noin 4 800 valmentautujan kohdalla tiedot sijoittumisesta puuttuvat.

Kuva 9: Nuorten valmentautujien sijoittumiset työpajajakson jälkeen vuosina 2013–2017*

* Jos sijoittuminen rekisteröity.

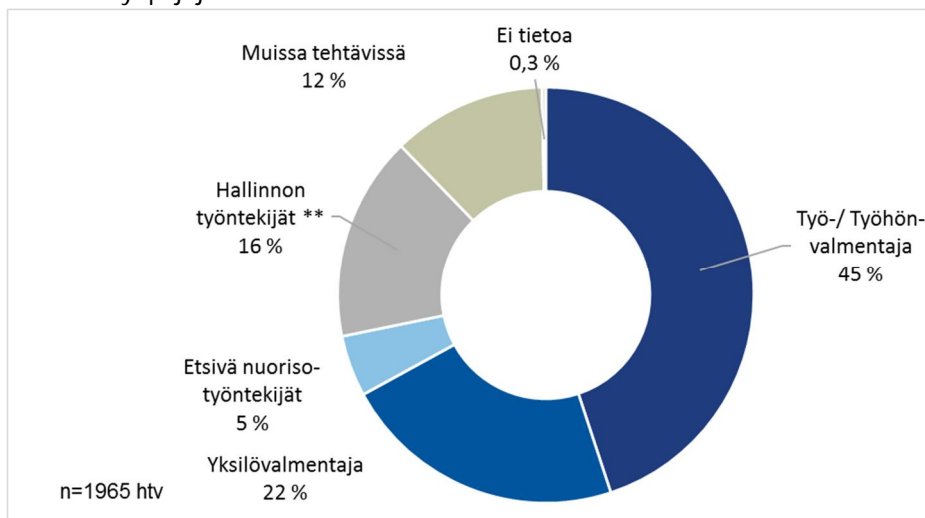
Lähde: OKM/AVI, Valtakunnallinen työpajakysely

3 Työpajojen henkilöstö

Työpajojen henkilöstön tehtävät

Työpajojen 1 965 työntekijästä (htv) noin 72 prosenttia työskenteli vuonna 2017 joko työ-/työhönvalmentajana, yksilövalmentajana tai etsivänä nuorisotyöntekijänä. Hallinnollisissa tehtävissä toimi noin 16 prosenttia henkilöstöstä. Osa vastaajista koki, että tarvetta yksilöohjaukseen olisi enemmän mutta henkilöresurssit eivät siihen riitä.

Kuva 10: Työpajojen henkilöstön tehtävät vuonna 2017*

*Htv-tulokset eivät ole suoraan verrattavissa seuraavien taulukoiden kanssa, koska niissä on kysytty henkilötyövuosien sijaan henkilöstömääriä.

**Sisältää kehittämis- ja suunnittelutehtävät sekä työpajojen johtotehtävät.

Lähde: OKM/AVI, Valtakunnallinen työpajakysely

Taulukko 14: Työpajojen henkilöstön tehtävät sukupuolen mukaan vuosina 2014–2017*

Työntehtävä	2014			2015			2016			2017		
	yhdessä		naiset	yhdessä		naiset	yhdessä		naiset	yhdessä		naiset
	määrä	määrä	osuus %	määrä	määrä	osuus %	määrä	määrä	osuus %	määrä	määrä	osuus %
Työvalmentajina	886	404	45,6 %	874	412	47,2 %	831	400	48,2 %	883	437	49,5 %
Yksilövalmentajina / Etsivä nuorisotyöntekijä	545	437	80,3 %	524	413	78,9 %	483	374	77,5 %	527	404	76,6 %
Hallinnon työntekijät **	273	164	60,2 %	274	172	62,9 %	289	188	65,0 %	314	205	65,5 %
Muissa tehtävissä	164	79	48,3 %	174	100	57,7 %	222	121	54,4 %	235	133	56,4 %
Ei tietoa	4	3	65,0 %	13	9	65,2 %	2	1	33,3 %	6	-	-
Kaikki yhteensä	1 872	1 088	58 %	1 858	1 106	60 %	1 826	1 083	59 %	1 965	1 179	60 %

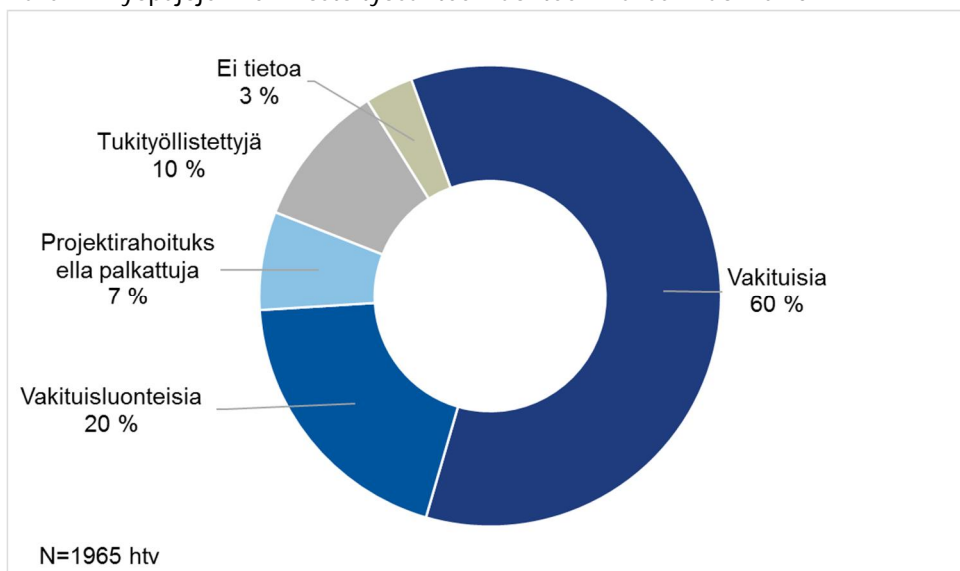
*Htv tulokset eivät ole suoraan verrattavissa toisen taulukoiden kanssa, koska niissä on kysytty henkilötyövuosien sijaan henkilöstömääriä.

Lähde: OKM/AVI, Valtakunnallinen työpajakysely

Työpajojen henkilöstön työsuhteet

Pitkäjänteisen ja tuloksekkaan työpajatoiminnan edellytys on ammatillisesti osaava henkilökunta. Pitkäjänteinen työskentely vaatii, että enemmistö työpajan henkilöstöstä on vakinaisia työntekijöitä ja että heillä on mahdollisuus suunnitella toiminnan sisältöjä. Moniammatillisen verkoston luominen ja ylläpito edellyttävät vakinaisia työntekijöitä toimiakseen tehokkaasti. Vuonna 2017 työpajojen henkilöstöstä yhteensä 80 prosenttia oli vakinaisissa tai vakinaisluonteisissa työsuhteissa. Vakinaisluonteiseksi työksi määritellään toistaiseksi voimassaolevat työsuhteet, yli kaksi vuotta työpajalla työskennelleet, AVI:n myöntämällä valtionavustuksella palkatut ja opetus- ja kulttuuriministeriön etsivän nuorisotyön valtionavustuksella palkatut työntekijät. Vakinaisessa tai vakinaisluonteisessa työsuhteessa olevien määrä on kasvanut viime vuosina (Kuva 12). Kuitenkin monet työntekijät kokevat epävarmuutta työpajojen rahoituksen suhteen.

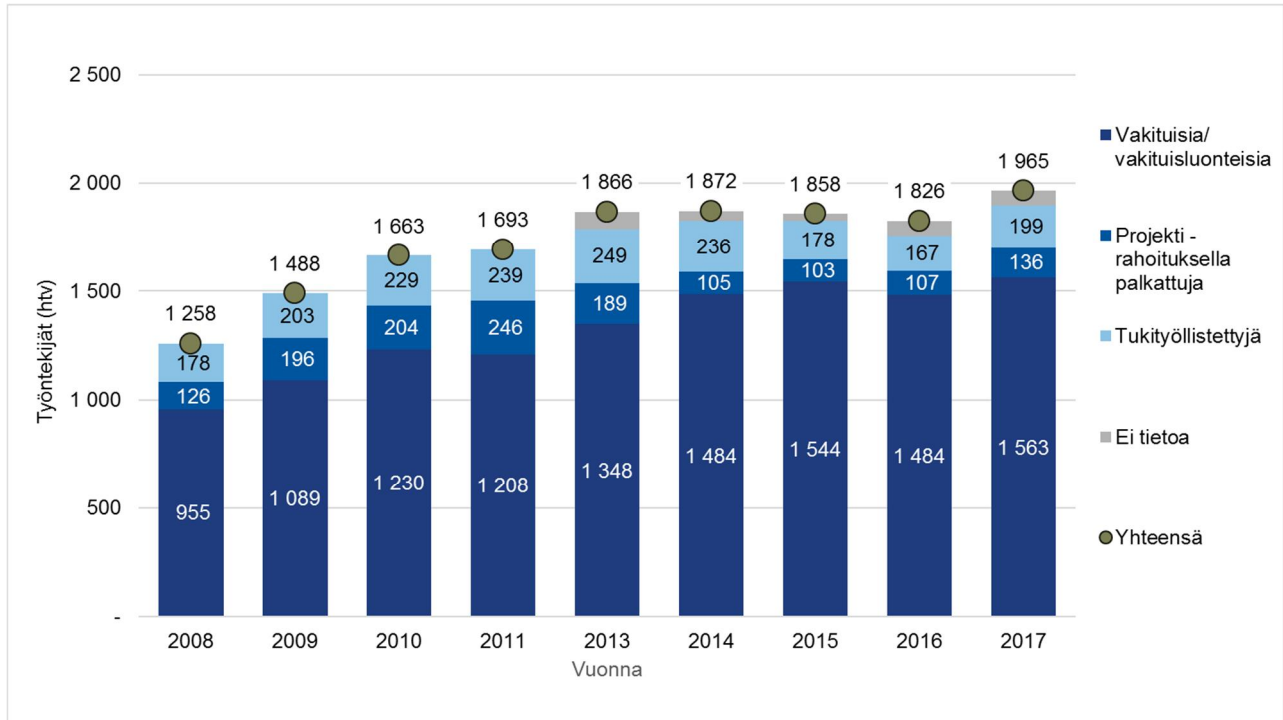
Kuva 11: Työpajojen henkilöstö työsuhteen luonteen mukaan vuonna 2017

Lähde: OKM/AVI, Valtakunnallinen työpajakysely

Kuva 12: Henkilöstön määrä vuosina 2008–2017 henkilötyövuosina (htv)

Lähde: OKM/AVI, Valtakunnallinen työpajakysely

Työpajojen henkilöstön koulutustaustat

Työpajoilla työskenteli yhteensä 2 296 henkilöä. Noin 45 prosentilla työpajojen henkilöstöstä oli korkea-asteen tutkinto. Yksilövalmentajista 70 prosentilla oli joko AMK- tai yliopistotutkinto, mikä on hieman vähemmän kuin vuonna 2015 (76 %). Työvalmentajilla pääasiainen koulutus oli vastaavasti 2. asteen ammatillinen tutkinto (65,6 %).

Taulukko 15: Työpajojen henkilöstön koulutustausta vuonna 2017

Työtehtävä	Yliopisto	Ylempi AMK	AMK	Yliopisto/ AMK		Ammattillinen tutkinto*		Muu	Ei amm. koulutus	Ei tietoa	Yhteensä	
	määrä	määrä	määrä	määrä	%	määrä	%	määrä	määrä	määrä	määrä	%
Valmentajat	119	55	546	720	45,1 %	813	50,9 %	22	26	15	1 596	100 %
Työvalmentaja	38	21	238	297	29,8 %	655	65,6 %	15	24	7	998	100 %
Yksilövalmentaja	67	29	245	341	70,2 %	130	26,7 %	7	2	6	486	100 %
Etsivä nuorisotyöntekijä	14	5	63	82	73,2 %	28	25,0 %	-	-	2	112	100 %
Hallintotehtävät	102	22	112	236	69,4 %	94	27,6 %	8	2	-	340	100 %
Johto	68	17	50	135	79,4 %	32	18,8 %	3	-	-	170	100 %
Kehittäminen ja suunnittelu	25	4	39	68	72,3 %	22	23,4 %	4	-	-	94	100 %
Muut hallinnon tehtävät	9	1	23	33	43,4 %	40	52,6 %	1	2	-	76	100 %
Muu	14	13	32	59	16,4 %	239	66,4 %	7	34	21	360	100 %
Yhteensä	235	90	690	1 015	44,2 %	1 146	49,9 %	37	62	36	2 296	100 %

* Sis. 2. aste ammatillinen tutkinto ja muu ammatitutkinto.

Lähde: OKM/AVI, Valtakunnallinen työpajakysely

Työpajojen henkilöstön täydennyskoulutukset

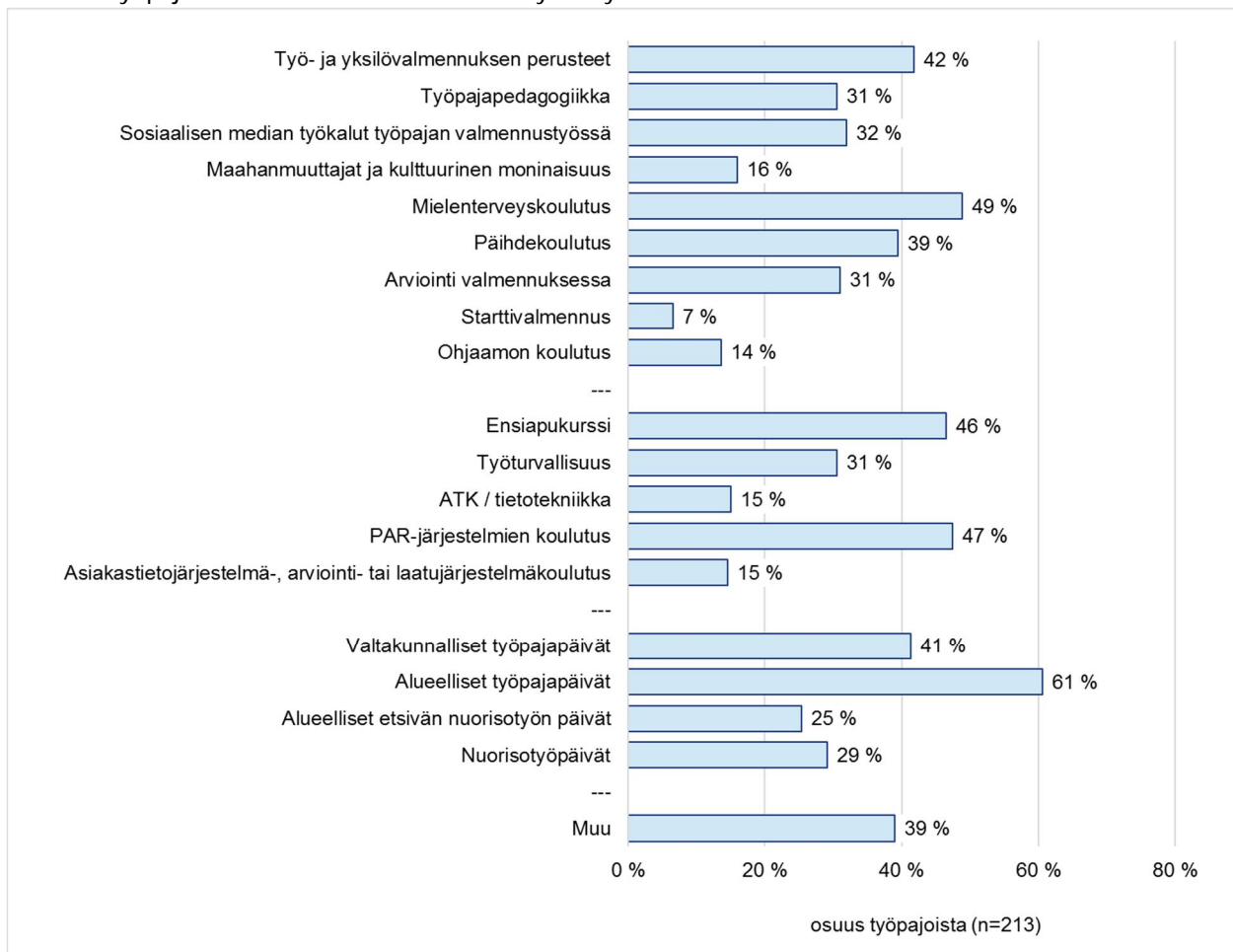
Lähes kaikilla työpajoilla oli henkilöstön täydennyskoulutusta vuoden 2017 aikana. Noin puolet työpajoista järjestää työyhteisön sisäistä yhteistä koulutusta. Lisäksi suurimmassa osassa työpajoista työnantaja maksaa koulutukseen osallistumisen ja henkilöstö voi käyttää työaika kouluttautumiseen.

Aluehallintovirastojen sekä valtakunnallisen työpajayhdistyksen ry:n (TPY) tarjoamat koulutukset ovat yleisimmät koulutukset, joihin työpajojen henkilöstö osallistui vuonna 2017. Alueelliset työpajapäivät ja erilaiset verkostoitumistapahtumat ovat suosituimmat tapahtumat. Työpajojen työntekijöille suunnatut koulutukset ovat myös suosittuja, erityisesti mielenterveys- ja päihdekoulutukset. Lisäksi koulutukseen PAR-järjestelmän käytöstä ja ensiapukurssiin osallistui työntekijöitä lähes puolesta työpajoista.

Henkilöstö kokee tarvitsevansa lisää koulutusta erityisesti mielenterveyskysymyksiin. Koulutustarvetta olisi myös teemoille ”erilaiset oppijat työpajoilla”, ”työssä jaksaminen”, ”valmennuksen laadullinen vaikuttavuus ja sen mittaaminen”, ”opinnollistaminen – osaamisen tunnistaminen ja dokumentointi” sekä ”organisaation laadun arviointi: toimintatapojen ja tulosten kehittäminen”.

Kommenteissa tulee myös esille, että monet työntekijät kokevat lakiuudistukset sekä tulevan SOTE-uudistuksen haastavaksi. Eri tapahtumat kuten työpajapäivät, joissa keskustellaan ajankohtaisista teemoista voivat vähentää epävarmuutta.

Kuva 13: Työpajan henkilöstön osallistuminen täydennyskoulutukseen vuonna 2017*

* Vastaaja on voinut valita useamman vastausvaihtoehdon.

Lähde: OKM/AVI, Valtakunnallinen työpajakysely

Kuva 14: Työpajojen henkilöstön koulutustarpeet vuonna 2017*

*1-Ei lisätarpeita – 6 Suuri tarve, Keskiarvo kaikkien koulutusteemasta on ollut 3,3.

Lähde: OKM/AVI, Valtakunnallinen työpajakysely

4 Työpajojen hallinto ja organisoituminen

Työpajojen organisaatiomuoto

Työpajat voivat olla hallinnollisesti kunnallisen, seutukunnallisen tai kuntayhtymän, säätiön, yhdistyksen tai jonkun muun organisaation ylläpitämiä. Vuonna 2017 työpajoista oli 61,5 prosenttia yksittäisten kuntien ylläpitämiä. Kaiken kaikkiaan kunnallinen organisaatiomuoto oli 70,4 prosentilla työpajoista. Rekisteröityjen yhdistysten tai järjestöjen ylläpitämiä oli 17,8 prosenttia ja säätiöiden 9,9 prosenttia kaikista työpajoista.

Työpajatoimintaa järjestävissä organisaatioissa henkilöstön määrä oli tyypillisesti alle 10 henkilöä (74 %). 30 tai enemmän henkilöä työllistäviä työpajaorganisaatioita oli yhteensä 14. Säätiöt ovat selkeästi suurempia kuin muut työpajat. Vuoden 2017 aikana säätiömuotoisissa työpajoissa oli keskimäärin 31 työntekijää (htv). Kunnallisissa työpajoissa oli sen sijaan keskimäärin 6 työntekijää (htv).

Kyselyyn vastanneista työpajoista 96 (47 %) oli sellaisia, joissa oli vuoden 2017 aikana vähemmän kuin 50 valmentautujaa. Vastaavasti 35 organisaatiossa oli vuoden aikana yli 200 valmentautujaa.

Taulukko 16: Työpajojen organisaatiomuodot vuosina 2013–2017

Organisaatiomuoto	2013		2014		2015		2016		2017	
	määrä	osuus %	määrä	osuus %	määrä	osuus %	määrä	osuus %	määrä	osuus %
Kunnallinen organisaatiomuoto	135	66,2	132	67,3	137	68,5	146	70,2	150	70,4
Kunta	120	58,8	115	58,7	121	60,5	130	62,5	131	61,5
Seutukunta	7	3,4	7	3,6	10	5,0	9	4,3	8	3,8
Kunta-/Koulutuskuntayhtymä	8	3,9	10	5,1	6	3,0	7	3,4	11	5,2
Rekisteröity yhdistys/järjestö	40	19,6	37	18,9	33	16,5	33	15,9	38	17,8
Säätiö	22	10,8	22	11,2	21	10,5	19	9,1	21	9,9
Yritys/ Osakeyhtiö	*	*	2	1,0	5	2,5	5	2,4	4	1,9
Muu	6	2,9	1	0,5	4	2,0	2	1,0	-	-
Ei tietoa	1	0,5	2	1,0	-	-	3	1,4	-	-
Yhteensä	204	100	196	100	200	100	208	100	213	100

* Vuoden 2014 alkaen.

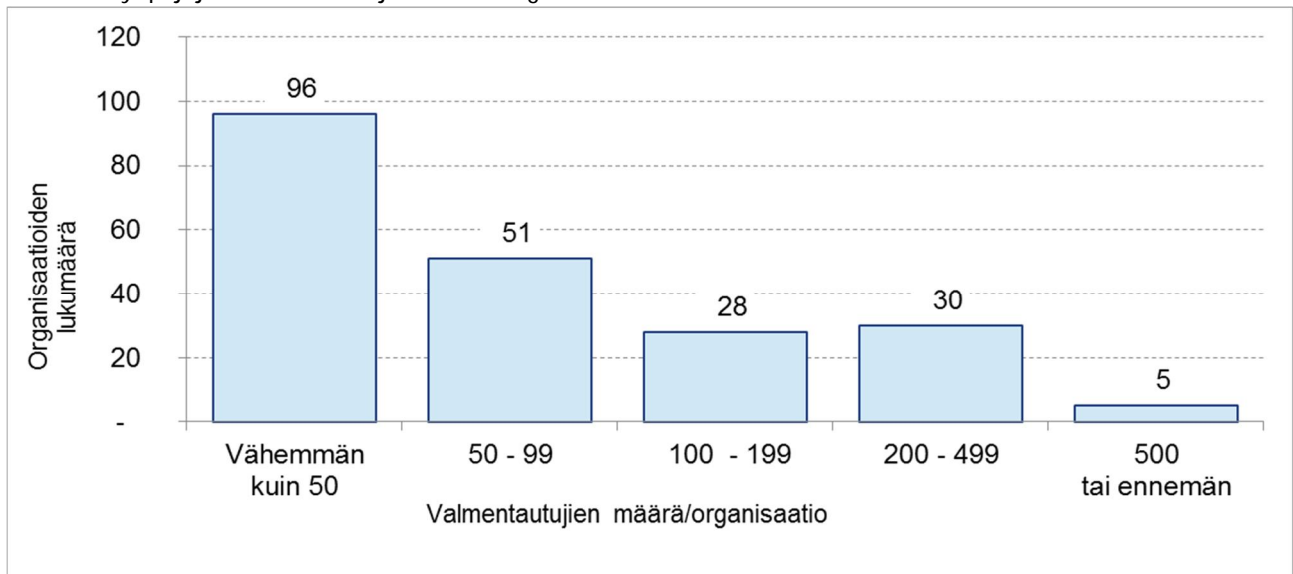
Lähde: OKM/AVI, Valtakunnallinen työpajakysely

Taulukko 17: Työpajojen organisaatiomuodot vuonna 2017

Organisaatiomuoto	Työpajat		Valmentautujat			Organisaatioiden koko		
	määrä	osuus %	määrä	osuus %	keskimäärä / työpaja	pieni (< 10 työntekijää)	keskisuuri (10 - 29 työntekijää)	suuri (yli 29 työntekijää)
Kunnallinen organisaatiomuoto	150	70,4	12 610	48,3	84,1	125	21	4
Kunta	131	61,5	10 072	38,6	76,9	111	17	3
Seutukunta	8	3,8	623	2,4	77,9	6	2	
Kunta-/Koulutuskuntayhtymä / Kunnallinen liikelaitos	11	5,2	1 915	7,3	174,1	8	2	1
Rekisteröity yhdistys/järjestö	38	17,8	4 492	17,2	118,2	25	12	1
Säätiö	21	9,9	8 684	33,3	413,5	5	7	9
Yritys/ Osakeyhtiö	4	1,9	325	1,2	81,3	3	1	
Yhteensä	213	100	26 111	100	123	158	41	14

Lähde: OKM/AVI, Valtakunnallinen työpajakysely

Kuva 15: Työpajojen valmentautujien määrä organisaatiossa keskimäärin vuonna 2017

Lähde: OKM/AVI, Valtakunnallinen työpajakysely

Työpajojen valmennusyksiköt

Työpajojen erilaisissa valmennusyksiköissä toteutetaan hyvin monen tyyppisiä eri toimialoille sijoittuvia työtehtäviä. Vuonna 2017 yleisin valmennusyksikön toimiala oli puu- ja rakennusala. Siihen liittyviä yksiköitä oli 64 prosentilla työpajoista. Myös tekstiilipuoleen, kiinteistöhuoltoon ja siivouksen keskittyvät yksiköt olivat yleisiä. Reilusti puolella pajoista oli erillinen starttivalmennusyksikkö³ ja kolmannella pajoista seinätön pajan valmennusyksikön.⁴ Viime vuosina media- ja mainontavalmennusyksiköt ovat yleistyneet. Sen sijaan metalli- ja kierrätysyksiköt ovat vähentyneet. Muutamat työpajat ovat perustaneet sosiaali- ja terveysalan valmennusyksikköjä.

Taulukko 18: Työpajojen valmennusyksiköt vuosina 2014–2017*

Valmennusyksikköä	2014		2015		2016		2017	
	määrä	osuus %	määrä	osuus %	määrä	osuus %	määrä	osuus %
Vastauksen määrä	196	100 %	200	100 %	205	100 %	211	100 %
Puu ja rakennus	134	68 %	137	69 %	135	66 %	136	64 %
Tekstiili ja ompelu	105	54 %	110	55 %	114	56 %	130	62 %
Starttivalmennusyksikkö	96	49 %	103	52 %	111	54 %	108	51 %
Kiinteistöhuolto ja muu kunnossapito	90	46 %	90	45 %	98	48 %	100	47 %
Kahvila, ravintola, catering	72	37 %	74	37 %	77	38 %	93	44 %
Seinätön paja	66	34 %	66	33 %	69	34 %	88	42 %
Siivous	78	40 %	84	42 %	79	39 %	87	41 %
Tuotemyymälä	64	33 %	75	38 %	78	38 %	77	36 %
Media ja mainonta	49	25 %	51	26 %	53	26 %	70	33 %
Kuljetus	71	36 %	68	34 %	74	36 %	69	33 %
Kierrätys	58	30 %	60	30 %	64	31 %	68	32 %
Taide ja kulttuuri	48	24 %	49	25 %	46	22 %	61	29 %
Tietotekniikka	48	24 %	48	24 %	47	23 %	57	27 %
Alihankinta ja kokoonpanotyö	56	29 %	57	29 %	50	24 %	54	26 %
Metalli	66	34 %	62	31 %	63	31 %	52	25 %
Toimisto	45	23 %	46	23 %	38	19 %	43	20 %
Auton huollot ja korjaukset	31	16 %	33	17 %	35	17 %	36	17 %
Kotipalvelut	27	14 %	27	14 %	26	13 %	27	13 %
Sähkö- ja elektroniikkaromun purku	19	10 %	20	10 %	21	10 %	25	12 %
Pesulapalvelut	17	9 %	21	11 %	23	11 %	23	11 %
Muu**	62	32 %	70	35 %	75	37 %	75	36 %

* Vastaaja on voinut valita useamman vastausvaihtoehdon.

** Muu, esim.: sote-paja, kirpputori, pienkonekorjaamo, puutarhatyö, audio, video, bändi, laskettelukeskus.

Lähde: OKM/AVI, Valtakunnallinen työpajakysely

³ Starttivalmennus on työpajoilla matalimman kynnyksen palvelua, jonka pääpino on valmentautujan työ- ja toimintakyvyn kartoituksessa ja arjenhallinnan tuessa. Lisätietoa: Hilpinen, Kari et.al. (2012): Startti parempaan elämään – starttivalmennuksen perusteet. Helsinki: Valtakunnallinen työpajayhdistys ry.

⁴ Seinätön valmennus on työpajatoiminnan muoto, jossa valmennus tapahtuu usein työpajaympäristön ulkopuolella, varsinaisessa työelämässä. Lisätietoa: Hurmerinta, Johanna (2017): Semmonen sateenvarjo sen kaiken yläpuolella. Seinätön työpajatoiminta nuorten valmentautujien kokemana Loviisassa. Opinnäytetyö. Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu; Hedemäki, Outi (2013): Seinätön valmennus työpajalla. Helsinki: Valtakunnallinen työpajayhdistys ry.

Työpajojen toimintamenetelmät ja palvelut

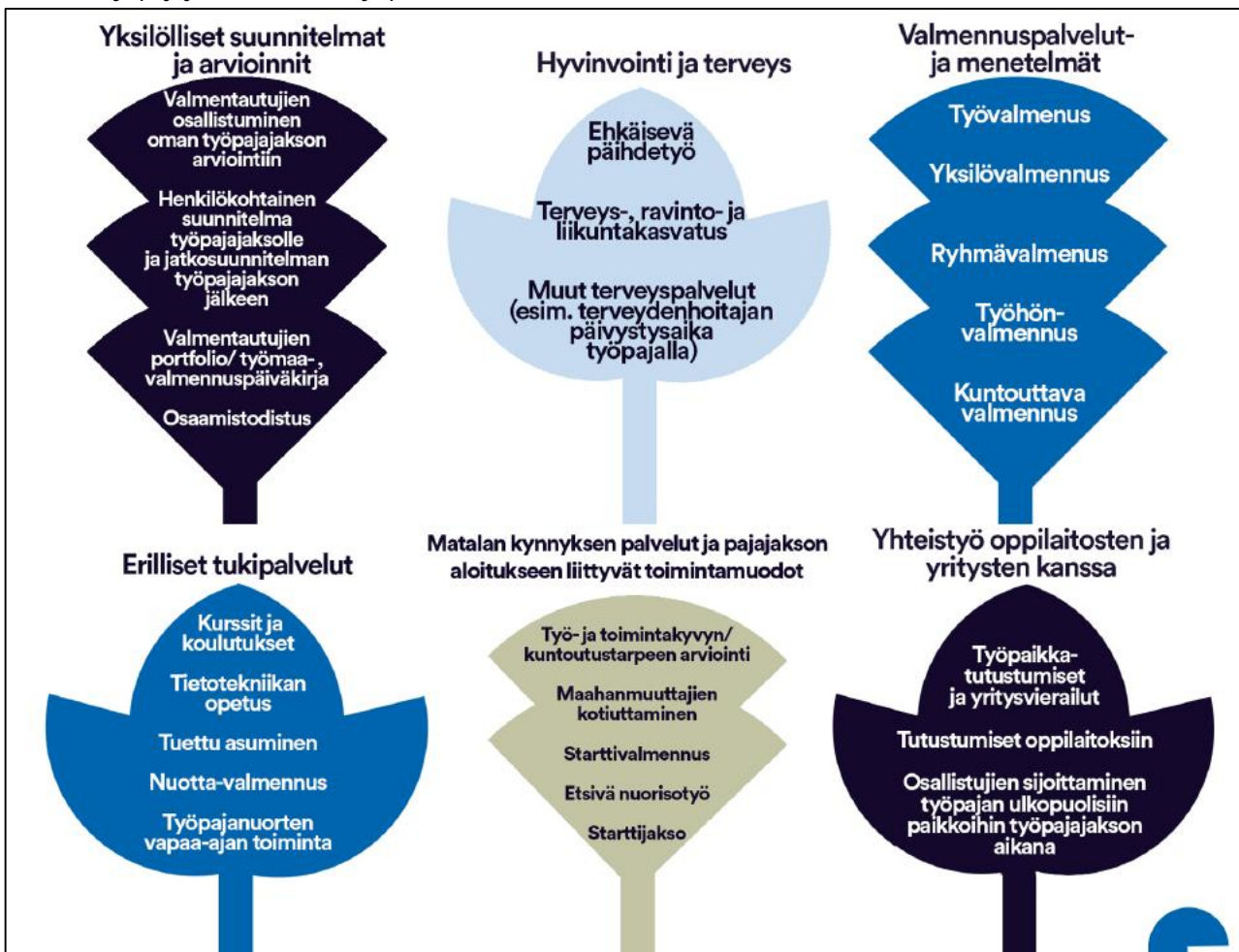
Vuonna 2017 lähes kaikki työpajat tarjosivat valmennuspalvelunaan yksilövalmennusta. Työvalmennusta tarjosi 89 prosenttia ja ryhmävalmennusta 87 prosenttia työpajoista.

Matalankynnyksen palveluista yleisin oli starttivalmennus, jota tarjosi noin 57 prosenttia työpajoista. Etsivän nuorisotyön palveluita oli työpajapalveluna 43 prosentilla työpajoista. Vaikka työpajalla ei olisikaan omaa etsivän nuorisotyön palvelua, on yhteistyö etsivien kanssa usein hyvin tiivistä.

Työpajojen valmennusjaksoihin kuuluu olennaisesti yksilöllisen valmennussuunnitelman laatiminen ja siinä asetettujen tavoitteiden toteutumisen arviointi. Lähes kaikki pajat ilmoittivat henkilökohtaisten suunnitelmien kuuluvan valmennusjaksoon. Noin 91 prosenttia työpajoista ilmoitti, että valmentautuja pääsee itse osallistumaan työpajajakson arviointiin. Avoimien vastausten perusteella valmentautujien keskeisimpiä väyliä vaikuttaa pajan toimintaan olivat mm. valmennusjakson lopussa toteutettavat palautekyselyt ja -keskustelut sekä joillakin pajoilla tasaisin väliajoin järjestettävät yhteispalaverit tai nuorten omat projektit.

Vierailut oppilaitoksissa tai yrityksissä ovat myös osa työpajavalmennusta. Usein työpajat antavat mahdollisuuksia tutustua oppilaitoksiin sekä yrityksiin tai työpaikkoihin (92 %). 115 työpajaa tarjoaa seinätöntä valmennusta. Kasvava määrä työpajoista tarjoaa hyvinvointi- ja terveyspalveluja sekä vapaa-ajantoimintaa.

Kuva 16: Työpajojen menetelmät ja palvelut

Taulukko 19: Työpajojen toimintamenetelmät ja palvelut vuosina 2014–2017*

Palvelut / Menetelmät	2014		2015		2016		2017	
	määrä	osuus	määrä	osuus	määrä	osuus	määrä	osuus
Vastauksen määrä	196	100 %	200	100 %	204	100 %	213	100 %
Valmennuspalvelut / Menetelmät								
Yksilövalmennus	187	95 %	195	98 %	196	96 %	211	99 %
Työvalmennus	177	90 %	177	89 %	180	88 %	190	89 %
Ryhmävalmennus	151	77 %	168	84 %	172	84 %	186	87 %
Työhönvalmennus	101	52 %	118	59 %	113	55 %	119	56 %
Kuntouttava valmennus	111	57 %	91	46 %	90	44 %	84	39 %
Työpajan matalan kynnyksen palvelut ja pajajakson aloitukseen liittyvät toimintamuodot								
Etsivä nuorisotyö	93	47 %	109	55 %	95	47 %	92	43 %
Työ- ja toimintakyvyn/kuntoutustarpeen arviointi	97	49 %	98	49 %	93	46 %	120	56 %
Starttivalmennus (matalan kynnyksen palveluna)	107	55 %	114	57 %	117	57 %	121	57 %
Starttijakso (kartoittava starttivalmennusta lyhempi pajan aloitusjakso)	77	39 %	64	32 %	60	29 %	63	30 %
Maahanmuuttajien kotouttaminen	25	13 %	25	13 %	33	16 %	33	15 %
Yksilölliset suunnitelmat ja arvioinnit								
Henkilökohtainen suunnitelma työpajajaksolle	189	96 %	196	98 %	199	98 %	210	99 %
Henkilökohtainen jatkosuunnitelma työpajajakson jälkeen	166	85 %	165	83 %	168	82 %	178	84 %
Valmentautujien osallistuminen oman työpajajakson arviointiin	168	86 %	181	91 %	182	89 %	193	91 %
Valmentautujien valmennuspäiväkirja/portfolio/ työmaapäiväkirja	69	35 %	89	45 %	89	44 %	92	43 %
Osaamistodistus ¹⁾	-	-	-	-	96	47 %	106	50 %
Yhteistyö oppilaitosten ja yritysten kanssa								
Työpaikatutustumiset ja yritysvierailut	166	85 %	176	88 %	182	89 %	195	92 %
Seinätön valmennus	83	42 %	92	46 %	90	44 %	115	54 %
Tutustumiset oppilaitoksiin	165	84 %	172	86 %	179	88 %	196	92 %
Osallistujien sijoittaminen työpajan ulkopuolisiin työpaikkoihin (työpajajakson aikana)	110	56 %	110	55 %	116	57 %	130	61 %
Hyvinvointi ja terveys								
Terveys- ravinto- ja liikuntakasvatus	164	84 %	177	89 %	186	91 %	199	93 %
Ehkäisevä päihdetyö	132	67 %	148	74 %	162	79 %	167	78 %
Muut terveyspalvelut (esim. terveystoimittajan päivystysaika työpajalla)	72	37 %	75	38 %	76	37 %	94	44 %
Erilliset tukipalvelut								
Korttikurssit (esim. hygieniapassi, tulityökurssi, tieturva)	122	62 %	123	62 %	121	59 %	136	64 %
Tietotekniikan opetus	77	39 %	77	39 %	79	39 %	85	40 %
Muut erilliset kurssit ja koulutukset	90	46 %	86	43 %	75	37 %	92	43 %
Tuettu asuminen	23	12 %	17	9 %	14	7 %	24	11 %
Nuotta-valmennus	64	33 %	64	32 %	64	31 %	68	32 %
Työpajanuorten vapaa-ajantoiminta	39	20 %	48	24 %	54	26 %	68	32 %

* Vastaaja on voinut valita useamman vastausvaihtoehdon.

1) uusi 2016.

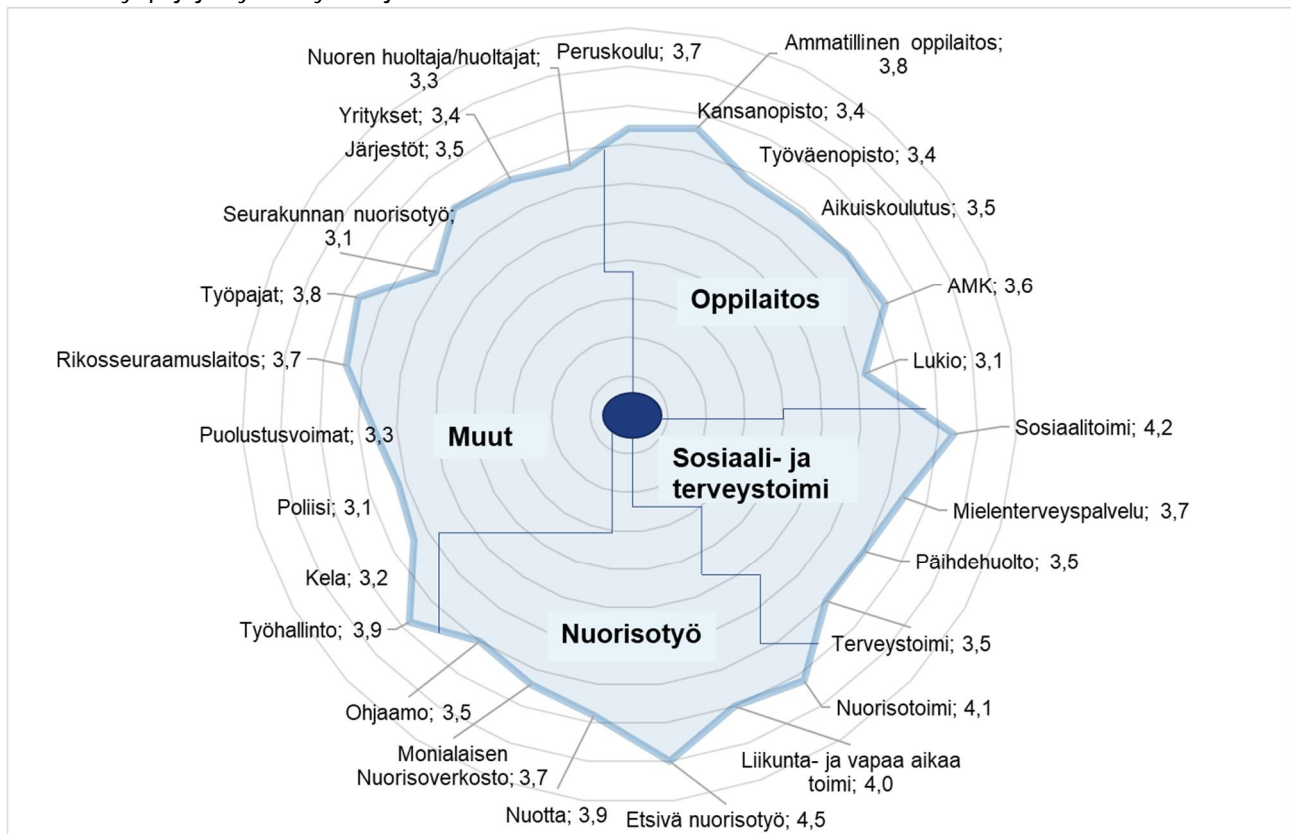
Lähde: OKM/AVI, Valtakunnallinen työpajajaksely

Työpajojen yhteistyö ja sen toimivuus

Työpajat työskentelevät useiden oppilaitosten, viranomaisorganisaatioiden ja muiden kumppaneiden kanssa. Työpajatoiminnan onnistuminen edellyttää vahvaa verkostoitumista, hyvää palvelujärjestelmän hallintaa ja hyödyntämistä asiakkaiden edun mukaisesti. Vastaajien mukaan yhteistyö sujuu tavallisesti kohtuullisen hyvin. Lähes kaikki työpajat ilmoittivat tekevänsä yhteistyötä työhallinnon, sosiaalitoimen, etsivän nuorisotyön, muiden työpajojen ja ammatillisten oppilaitosten kanssa. Tiivistä yhteistyötä oli myös kunnan nuorisotoimen, mielenterveyspalveluiden, Kelan ja yritysten välillä. Vähiten yhteistyötä oli puolustusvoimien, lukion, seurakunnan nuorisotyön ja poliisin kanssa. Kuvassa 17 on eritelty työpajojen yhteistyöverkostoa ja sen toimivuutta vuonna 2017. Asteikolla 1–5 yhteistyön sujuvuuden (1 = välttävä; 5 = erinomainen) keskiarvo on 3,6.

Yhteistyö eri toimijoiden kanssa on hyvällä mallillaan tällä hetkellä. Olemme jakaneet nuorisotiimin kesken kuka pitää yhteyttä ja kehen. Yksi on työpajaohjaaja, joka hoitaa kaikki työpajaan liittyvät [tehtävät]: toiminnan suunnittelemisen, kehittämisen ja kaiken ohjaamisen. Hän pitää yhteyttä työllisyyspalveluihin, Kelaan, sosiaalipuoleen, yrityksiin, nuorten vanhempiin – tarvittaessa myös kouluihin

Kuva 17: Työpajojen yhteistyön sujuvuus vuonna 2017*

*N= 213.

Lähde: OKM/AVI, Valtakunnallinen työpajakysely

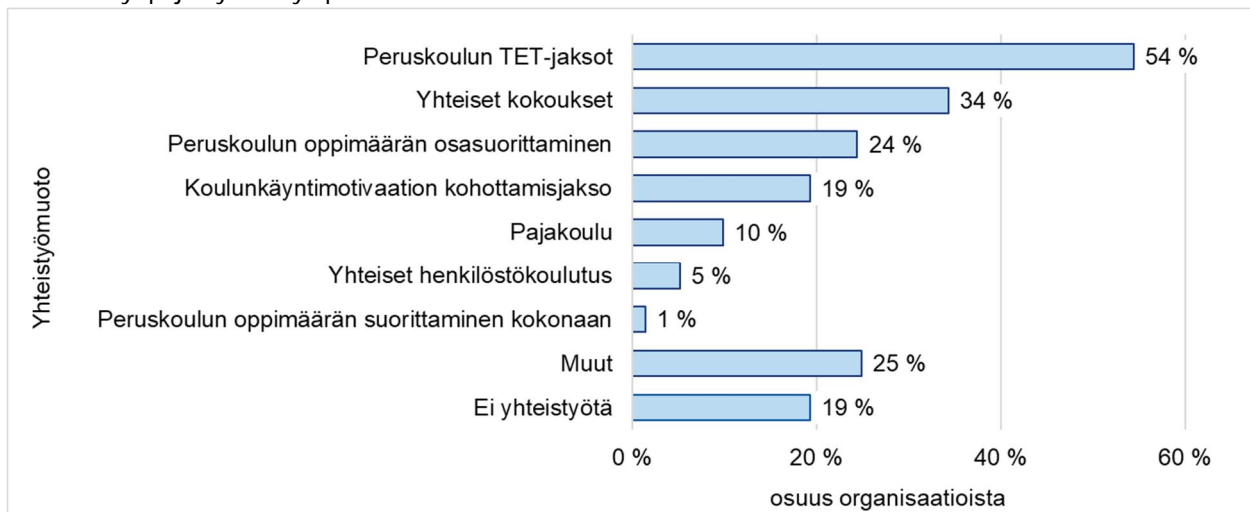
Paras yhteistyökumppani pajoille näyttää olevan etsivä nuorisotyö (4,5): yli 87 prosenttia vastaajista arvioi yhteistyön toimivan etsivän nuorisotyön kanssa erinomaisesti tai hyvin. Yhteistyö toimii hyvin myös kunnan nuorisotoimen (4,1) ja sosiaalitoimen (4,2) suuntaan. Osittain tämä selittyy sillä, että moni kunnallisista työpajoista sijoittuu juuri näiden yksiköiden alaisuuteen. Myös toisen asteen ammatillisten oppilaitosten ja työpajojen välillä arvioitiin olevan hyvää yhteistyötä.

Työhallinnon ja työpajojen välisen yhteistyön heikentyminen on viime vuosina nostettu monesti esiin avoimissa vastauksissa. Kyselyn vastaajista kuitenkin n. 70 prosenttia arvioi yhteistyön sujuvan erinomaisesti tai hyvin.

Työpajat voivat sopia yhteistyöstä eri tahojen kanssa kirjallisella sopimuksella. Yli 60 % työpajoista onkin tehnyt kirjallisen sopimuksen ainakin yhden yhteistyökumppanin kanssa. Yleisimmät sopimuskumppanit ovat ammatillinen oppilaitos (34 % työpajoista), sosiaalitoimi (30 % työpajoista) ja työhallinto (22 % työpajoista). Yhteistyö peruskoulun kanssa muodostuu usein TET-jakson kautta. Lähes joka neljäs vastaajista ilmoitti, että yhtenä yhteistyömuotona on myös mahdollisuus peruskoulun oppimäärän osasuorittamiseen. Ammatillisten oppilaitosten kanssa yhteistyömuodot ovat myös moninaisia. Yleisin yhteistyömuoto on työpajanuorten tutustumisen oppilaitokseen ja työssäoppimisjaksot. Yli 42 prosenttia vastaajista ilmoitti, että työpajojen ja ammatillisen oppilaitoksen yhteistyö muotoillaan opinnollistamisen kautta. Työpajojen opinnollistaminen tarkoittaa sekä työpajan oppimisympäristön että valmentautujan osaamisen tunnistamista. Oppimisympäristön tunnistaminen tapahtuu vertaamalla pajatoimintaa ammatillisten tutkintojen perusteisiin. Tätä työtä on hyvä tehdä yhdessä koulutuksen järjestäjän kanssa. Valmentautujan osaamisen tunnistaminen tähtää usein osaamistodistuksen antamiseen.

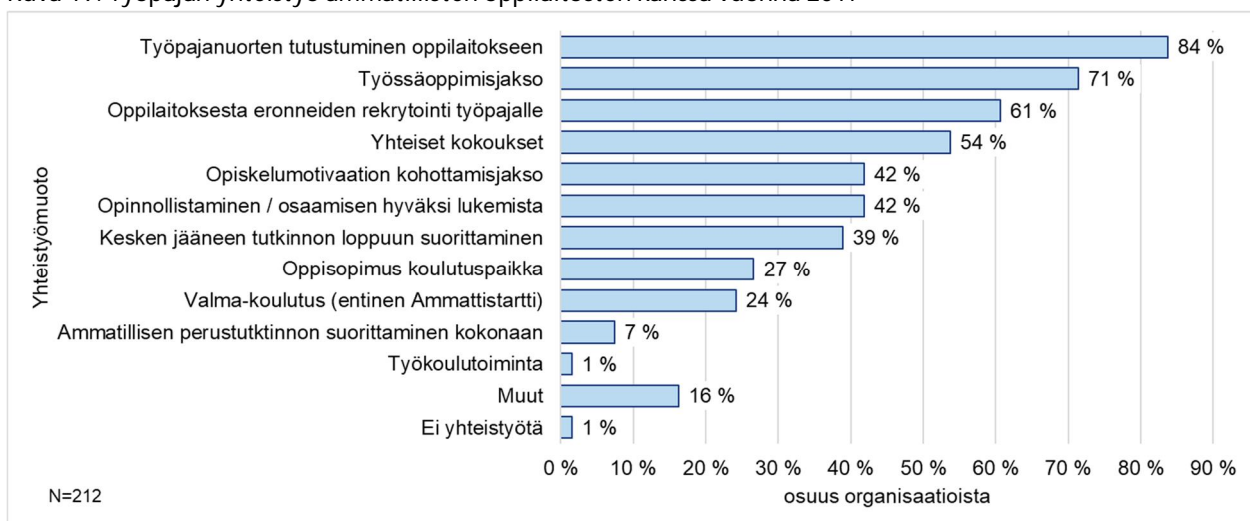
Kuva 18: Työpajan yhteistyö peruskoulun kanssa vuonna 2017*

* Vastaaja on voinut valita useamman vastausvaihtoehdon; N=213.

Lähde: OKM/AVI, Valtakunnallinen työpajakysely

Kuva 19: Työpajan yhteistyö ammatillisten oppilaitosten kanssa vuonna 2017*

* Vastaaja on voinut valita useamman vastausvaihtoehdon..

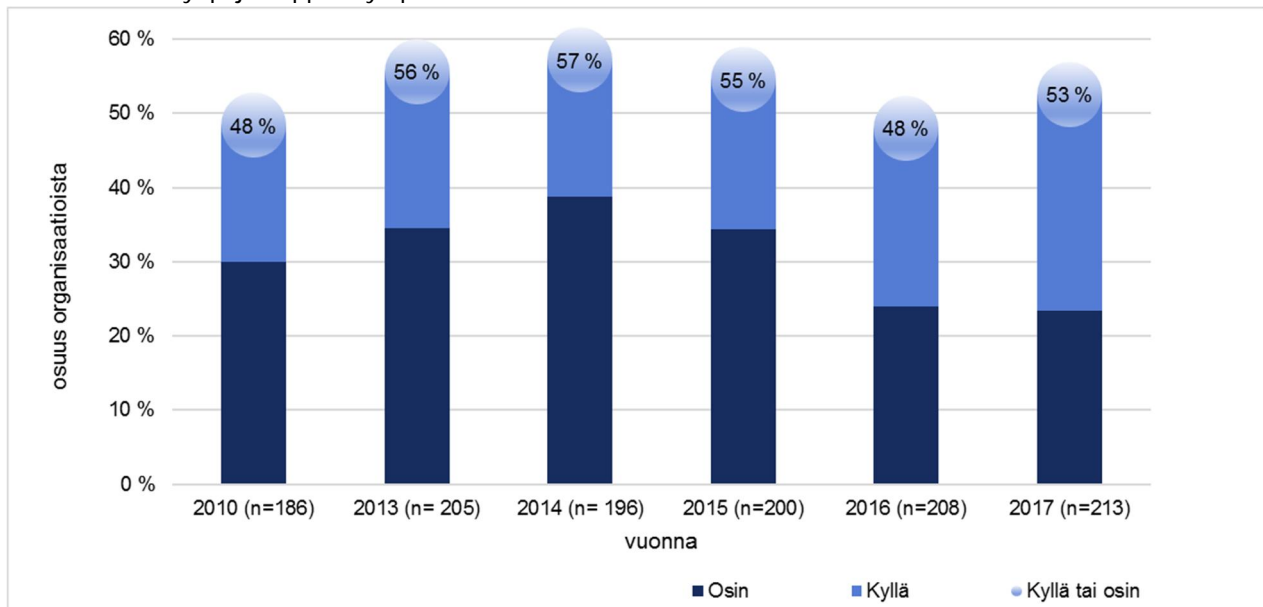
Lähde: OKM/AVI, Valtakunnallinen työpajakysely

Oppimisympäristöjen tunnistaminen työpajoilla

Työpajatoiminta toteuttaa varhaisen puuttumisen ja yhteisöllisyyden periaatteita, soveltaa oppimisen ja motivoimisen menetelmiä sekä tarjoaa mahdollisuuden ohjattuun, tuettuun ja räätälöityyn polkuun koulutukseen ja sen loppuun suorittamiseen. Työpaja toimii oppimisympäristönä toimintaan osallistuvilla. Oppiminen voi olla joko virallisen ja epävirallisen opetuksen seurausta tai arkioppimista.

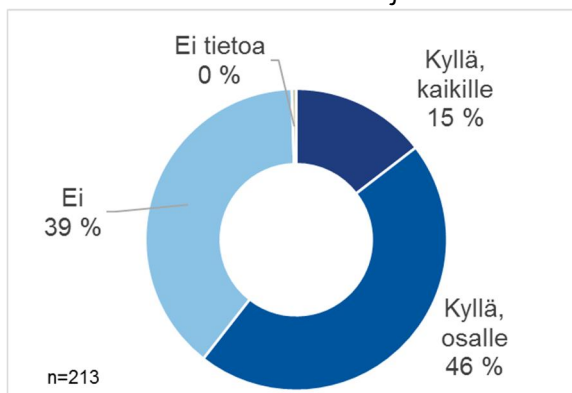
Oppimisympäristö tarkoittaa fyysistä, psyykkistä ja sosiaalisista tekijöistä koostuvaa ympäristöä, jossa opiskelu ja oppiminen tapahtuvat. Noin puolet työpajoista on tunnistanut oppimisympäristön (53 %). Työpajoilla on aloitettu oppimisympäristöjen tunnistamisen kehittäminen oppilaitosyhteistyöhankkeiden avulla. Oppimisympäristöjä on tunnistettu esim. opetushallituksen laatimien ammatillisten perustutkintojen perusteiden mukaisesti. Yli puolet työpajoista antaa valmentautujille osaamistodistukset. Työpajat käyttävät eniten omia malleja tai oppilaitosten malleja, mutta käytetään myös TPY:n⁵ tai muiden kehittämää mallia.

Kuva 20: Onko työpajan oppimisympäristö tunnistettu vuosina 2010–2017?

Lähde: OKM/AVI, Valtakunnallinen työpajakysely

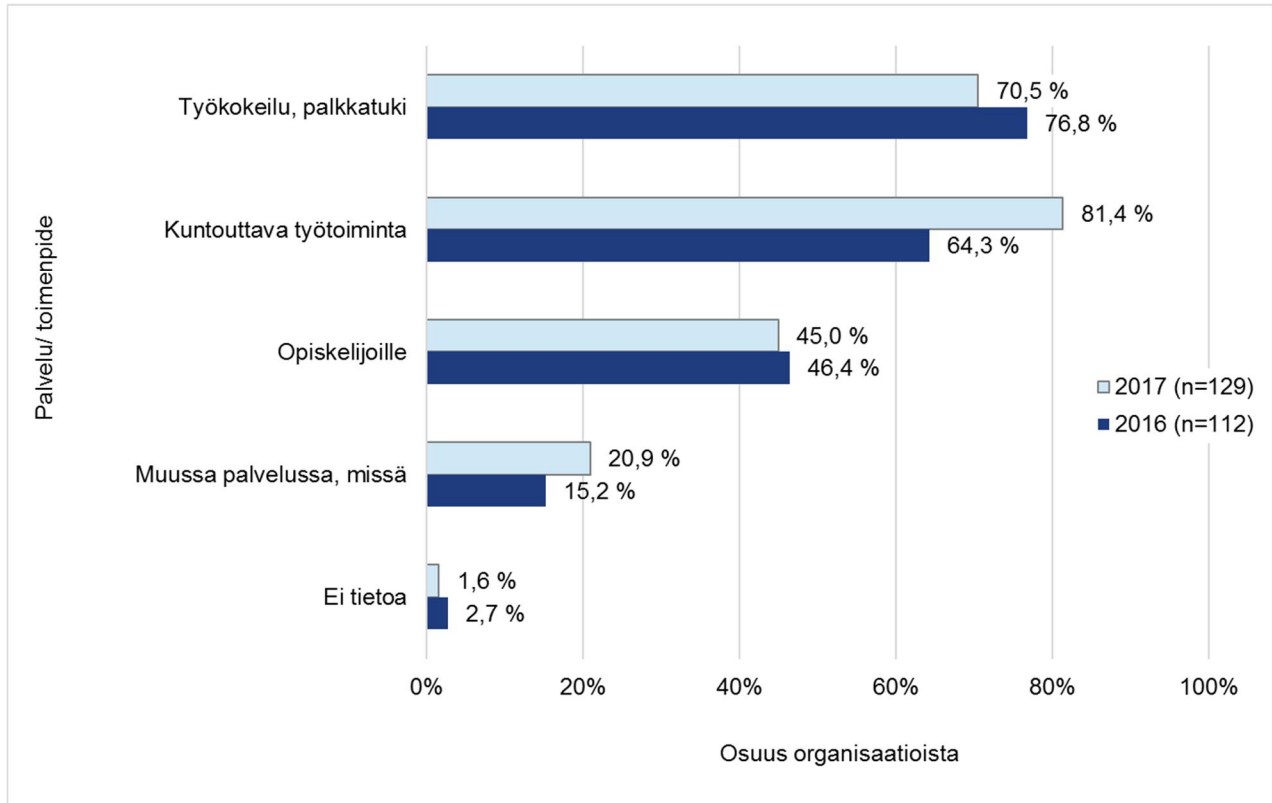
Kuva 21: Annetaanko valmentautujille osaamistodistus vuonna 2017?

Lähde: OKM/AVI, Valtakunnallinen työpajakysely

⁵ Lisätietoa: <https://www.tpy.fi/aineistot/lomakkeet/osaamisen-tunnistaminen/>

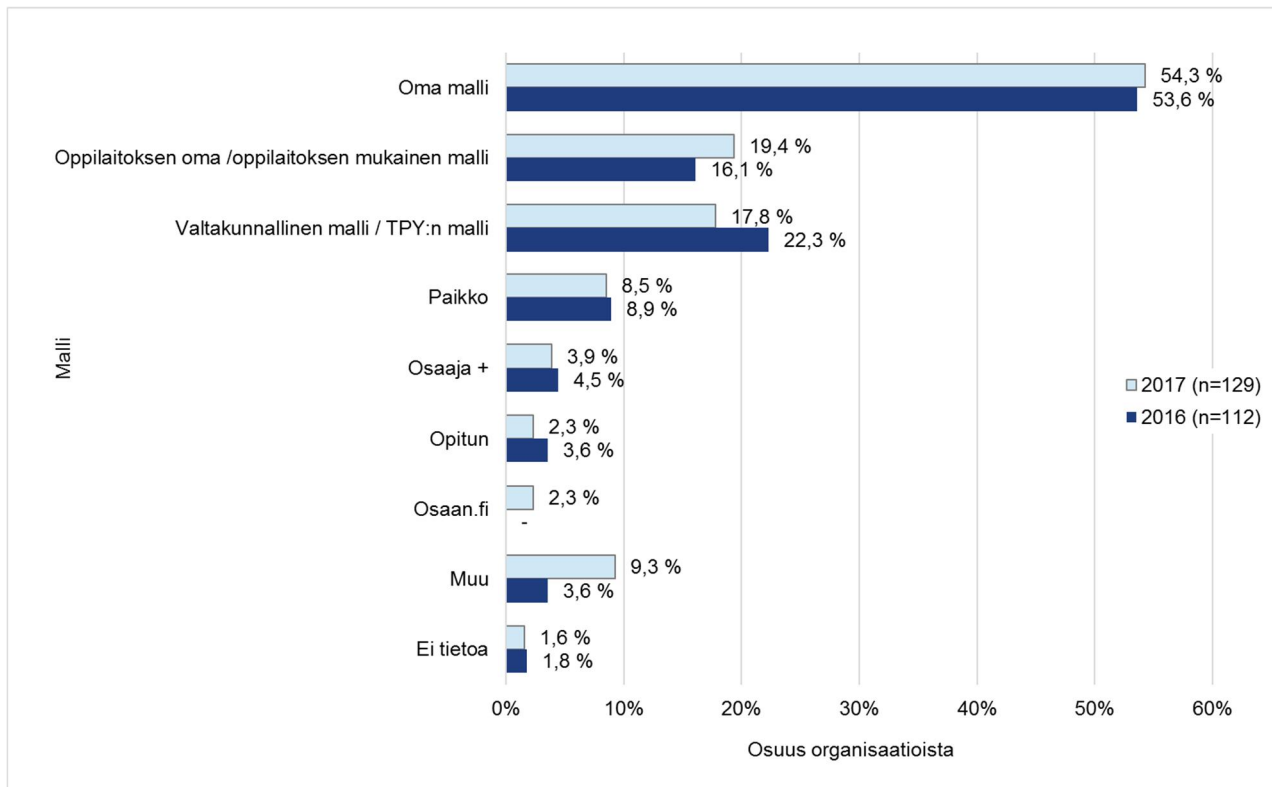
Kuva 22: Missä palveluissa/toimenpiteissä olette antaneet osaamistodistuksia vuosien 2016–2017 aikana?*

* Vastaaja on voinut valita useamman vastausvaihtoehdon.

Lähde: OKM/AVI, Valtakunnallinen työpajakysely

Kuva 23: Minkälaisen osaamistodistuksen annatte?*

* Vastaaja on voinut valita useamman vastausvaihtoehdon.

Lähde: OKM/AVI, Valtakunnallinen työpajakysely

Valmentautujien vaikuttamismahdollisuudet valmennukseen

Valmentautajat osallistuvat itse työpajajakson tavoitteiden asettamiseen ja valmennussuunnitelman laatimiseen. Valmentautumiskajson aikana tavoitteiden saavuttamista ja pajatoimenpiteiden vaikuttavuutta arvioidaan säännöllisesti. Työpaja raportoi toteutuneet pajatoimenpiteet ja tulokset valmentautujalle ja palvelun tilaajalle.

Kyselyyn osallistuneiden pajojen mukaan lähes kaikki valmentautajat voivat vaikuttaa työpajan jokapäiväiseen toimintaan joko säännöllisesti (83 %) tai satunnaisesti (20 %). Valmentautajat voivat vaikuttaa toimintasuunnitelmaan, työpajan strategiaan tai osallistua työpajan ohjausryhmään. Muutamalla pajalla oli myös käytössä ns. pajaparlamentti, jonka kautta vaikuttaa toiminnan suunnitteluun esim. tutustumiskäynnit, ruokalistan suunnittelu, pajatöiden suunnittelu. Työpajat edistävät monipuolisesti nuorten kykyä toimia yhteiskunnassa.

Taulukko 20: Voivatko NUORET valmentautajat vaikuttavat jokapäiväiseen toimintaan ja toiminnan sisältöön*?

Vastaus	2015		2016		2017	
	määrä	osuus	määrä	osuus	määrä	osuus
Kyllä, säännöllisesti	132	66 %	147	71 %	177	83 %
Kyllä, satunnaisesti	64	32 %	56	27 %	42	20 %
Ei	2	1 %	2	1 %	-	-
En osaa sanoa	3	2 %	2	1 %	1	0 %
Ei tietoa	-	-	4	2 %	-	-
Työpajat	200	100 %	208	100 %	213	100 %

* Vastaaja on voinut valita useamman vastausvaihtoehdon.

Lähde: OKM/AVI, Valtakunnallinen työpajakysely

Kuva 24: Miten nuorten työpajatoimintanne edistää nuorten osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia?*

Jokaisella nuorella on mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa omien voimavarojensa mukaan. Tekemistä ja toimintaa suunnitellaan ja toteutetaan yhdessä, myös yksilöllinen tuentarve huomioidaan.
Kannustamme ja rohkaisemme nuoria ottamaan vastuuta omasta elämästään ja yritämme kohdella heitä tasavertaisesti. Mm. yhteisöllisyys kasvaa. Nuorten Työkuuntoon-hankeeseen mukaan lähteminen ja toisten mukaan kannustaminen oli hieno asia 2017.
Nuoria on valistettu, opastettu ja tuettu käyttämään kaupungin maksuttomia harrastuspalveluita. Nuoria innostetaan osallistumaan fyysisen kunnon lisäämiseksi liikuntaan pelaamalla esimerkiksi sählyä, pingistä, biljardia, sulkapalloa, koripalloa, mölkkyä, frisbeegolfia ja käydään kuntosalilla sekä keilaamassa. Nuorilla on mahdollisuus opetella askartelua ja muita kädentaitoja. Nuoret saavat opastusta myös ruoanlaittoon ja siivoukseen. Nuorille on järjestetty esimerkiksi retki, jossa ovat voineet mm. osallistua moottorikelkkasafariin, käydä keilaamassa ja kokeilla ekoammuntaa.
Asiakkaat otetaan mukaan toiminnan suunnitteluun esim. tutustumiskäynnit, ruokalistan suunnittelu, pajatöiden suunnittelu, otetaan huomioon asiakkaan toiveet
Harjoittelemme osallisuutta ryhmätoiminnoissa mm. keskustelu-, toiminnalliset-, liikunta- ja sosiaalisen tuenryhmät, yhteisökokoukset, työnjakopalaverit, yhdessä työn harjoittelu jne. Tavoitteena on nuorten kiinnittyminen työyhteisöön, siinä toiminen ja vaikuttaminen ja sitä kautta osallisuuden lisääminen. Etsimme nuorille onnistumisen kokemuksia, joiden myötä osallisuus lisääntyy ja itsetunto kohenee.
Nuoret pääsevät itse vaikuttamaan pajan toimintaan ja suunnittelemaan omaa toimintaansa. Kaikilla on mahdollisuus vaikuttaa mm. mihin tehdään retkiä, tämän kesän retki suuntautuu annettujen äänten perusteella eläinpuistoon. Työtilan sisustus on työn alla ja tila muotoutuu nuorten näköiseksi. Nuoret kulkevat monta kertaa viikossa liikuntahallilla sekä käyvät ajoittain kirjastolla.
Esim. pajoilla käy yhteiskunnallisia vaikuttajia, kansanedustajia jne. pitämässä luentoja ja valmentajat ohjaavat ja opastavat em. asioissa
... Konkreettisia vaikuttamisen välineinä toimivat myös työpajojen omat pajaneuvostot, joissa käsitellään oman työpajan arkeen vaikuttavia asioita ja suunnitellaan yhdessä tulevaa toimintaa. Työpajatoiminnan tavoitteena on tukea nuoria osallisuuden kautta aktiiviseen toimijuuteen omassa elämässään ja ympäristössään.
Nuoret pystyvät itse vaikuttamaan pajan sisältöihin ja toimintoihin. Palavereista pidetään pöytäkirjaa ja jokainen nuori on vuorolleen sihteri.

* Valitut vastaukset.

Lähde: OKM/AVI, Valtakunnallinen työpajakysely

Kuva 25: Miten nuorten työpajatoimintanne edistää nuorten kykyä ja edellytyksiä toimia yhteiskunnassa? *

Erityisesti starttivalmennus rakentuu "arjen opettelulle". Nuoria opastetaan tuetusti ja itsenäisesti toimimaan virastoissa, työhaussa, opiskelukuvioidissa. Teemme yhteisiä vierailuja ja meillä käy luennoitsijoita.
Ennen vaaleja avaamme eri vaalikoneita ja nuoret voivat valita ehdokkaansa niiden mukaan, jos ei ole ehdokasta valmiina. Käymme yhdessä koko väen kanssa äänestämässä. Työpajalle tulee päivän sanomalehti.
Elämänhallintaan ja muihin elämän osa-alueisiin kiinnitetään huomiota valmennuksessa. Nuoria tuetaan tuomaan omaa näkökulmaansa esille myös oman yhteisönsä asioihin, kuten harrastusmahdollisuuksiin paikkakunnalla.
... Käytännön toimina yksilövalmennuksessa esim. tehdään hakuja työ- ja/tai opiskelupaikkoihin. Laaditaan CV ja opetellaan kuvailemaan itseä sanallisesti.
Hyvät ja terveet elämäntavat sekä arjenhallinnan taidot ja ehjä minäkuva parantavat välillisesti myös nuoren opiskelu- ja työllistymisedellytyksiä. Nuorten työpajalla tehtävät "tehdään hyvää projektit" tähtäävät kokemukseen yhteisvastuusta. Toiminnassa hydynnetään monipuolisesti lähiympäristöjä, esim. retki- ja luontoelämystoimintoja.
Jokainen jakso pajalla räätälöidään erikseen nuoren omien tarpeiden mukaan. Pajalaiset ovat mukana seinättömän pajan periaatteiden mukaisesti, joten työkokeilut ym. tapahtuvat monessa eri yrityksessä/työpisteessä. Työkokeilujen lisäksi pajatoimintaan kuuluu nuoren aktiivisen kansalaisuuden vahvistamista, työelämätaitojen kehittämistä sekä omaan hyvinvointiin panostamista.
Nuoret pääsevät tutustumaan työpajakakson aikana erilaisiin yrityksiin ja niiden rakenteisiin. Oppivat käyttämään sähköisiä palveluja sekä sosiaalista kanssakäymistä erilaisten toimijoiden ja ihmisten kanssa.
Nuoria autetaan "eteenpäin" elämässä ja heidän kykyään opiskella tai tehdä työtä vahvistetaan, mikä taas osaltaan mahdollistaa toimimisen yhteiskunnan jäsenenä. Nuorille tarjotaan vaihtoehtoja ja heitä tuetaan löytämään polkunsa.
Nuoria on mukana ESR hankkeen ohjausryhmätyöskentelyssä tuomassa esille omia näkemyksiään nuorten palveluiden kehittämiseksi. Nuoret kirjoittavat juttuja pajan omaan lehteen. Työpajalla on työelämää vastaavat työolosuhteet, jotta nuori oppii toimimaan pajan ulkopuolella työsuhteessa yhteiskunnan vaatimalla tavalla. Tähän kuuluvat mm. säännölliset työajat, ruoka- ja kahvitaot, vastuu omasta työtehtävästä ja sen laadusta.
Nuorten toimijuus lisääntyy, kun nuori pääsee vaikuttamaan työpajatoiminnan arjen työtehtäviin sekä suorittaa tehtävät itsenäisesti mutta ohjauksessa. Nuorisokeskuksen moniammatillinen henkilöstö samassa rakennuksessa pystyy vaikuttamaan nopeasti ja tehokkaasti nuorelta kumpuaviin kysymyksiin ja haasteisiin. Nuorisokeskuksen pedagoginen ohjelma kokoo mm. joka viikkoiset pedagogiset toiminnot, joita ovat mm. aamu-uutiset, säännöllinen liikunta, viikon Hyve, työnhakukoulutukset, työelämätaidot koulutukset, vapaaehtoistyön koulutukset, oman talouden hallinta koulutukset, asuminen koulutukset, omat vahvuudet koulutukset, harrastuskoulutukset.
Pajalla annetaan korjaavaa valmennusta joka vaikuttaa yksilön elämänhallintaan sekä arjenhallintataitoihin- esim. päihteet, velkaongelmat, unettomuus, syöminen, liikunta, työelämän pelisäännöt jne.
Pajalla on yhteisesti sovitut säännöt, joiden noudattamisessa tai noudattamatta jättämisen seuraamuksista keskustellaan. Työpajan säännöissä pyritään huomioimaan työelämän pelisäännöt ja opetellaan sopeutumaan niihin.
Pajatoiminnan ohjauksessa huomioidaan mm. keskustelemalla yhteiskunnan periaatteista, laista ja asetuksista, eri vaaleihin osallistumisesta (kuntavaalit 2017). Pajatoiminnassa kuullaan eri asiantuntijatahojen luentoja (mm. velkaneuvoja, pankkitoimihenkilö, terveydenhoitaja).
Työpajalle ohjautuvat nuoret ovat usein erityisherkkiä, joilla on hyvin paljon erilaisia pelkotiiloja kohdata asioita sekä muita ihmisiä. Nuori saa työpajalla empaattisen kohtaamisen yksilönä ja tukea kasvattaa omia voimavaroja. Työpajalla nuoren kanssa opetellaan arjenhallintaan liittyviä taitoja ja vahvistetaan nuoren itsetuntoa. Moninainen työpajaympäristömme antaa hyvät valmiudet kohdata erilaisia ja eri-ikäisiä ihmisiä, mikä auttaa vahvistamaan nuoren kykyä ilmaista itseään ja antaa valmiuksia toimia erilaisissa ympäristöissä toteuttaen omaa identiteettiään. Työpajalla nuori saa mahdollisuuden harjoitella työntekemistä eri toiminnoissa tuetusti, samalla vahvistetaan nuorta kohtaamaan mahdolliset epäonnistumiset. Tämä antaa valmiuksia suunnitella mahdollista tulevaisuuden ammattia ja sen myötä sitoutumaan yhteiskuntaan, mikä edellyttää itsenäistä elämänhallintaa.
Sosiaalisella kuntoutuksella pystytään tukemaan nuoren sosiaalisia vuorovaikutustaitoja, joka madaltaa kynnyksiä toimia yhteiskunnassa. Tukemalla omatoimisuutta ja vastuunottoa oman elämän valinnoista tuetaan nivelvaiheessa sujuvaa siirtymistä opintoihin tai muihin palveluihin.
Sosiaalisen vahvistaminen kautta nuoret oppivat ilmaisemaan mielipiteitään, toimimaan ryhmässä ja tarvittaessa tuettuna löytää tarvittavat palvelut ja saavuttavat ne
Taidetyö voimauttaa nuoria ja antaa konkreettisia eväitä oman tulevaisuuden suunnittelulle. Nuoret kartoittavat työpajakaksonsa aikana omia vahvuuksiaan käsillä käsittämisen kautta. Jakson aikana nuorille syntyy konkreettinen kuva omista vahvuuksista ja he pystyvät näin kartoittamaan omaa paikkaansa yhteiskunnassa.

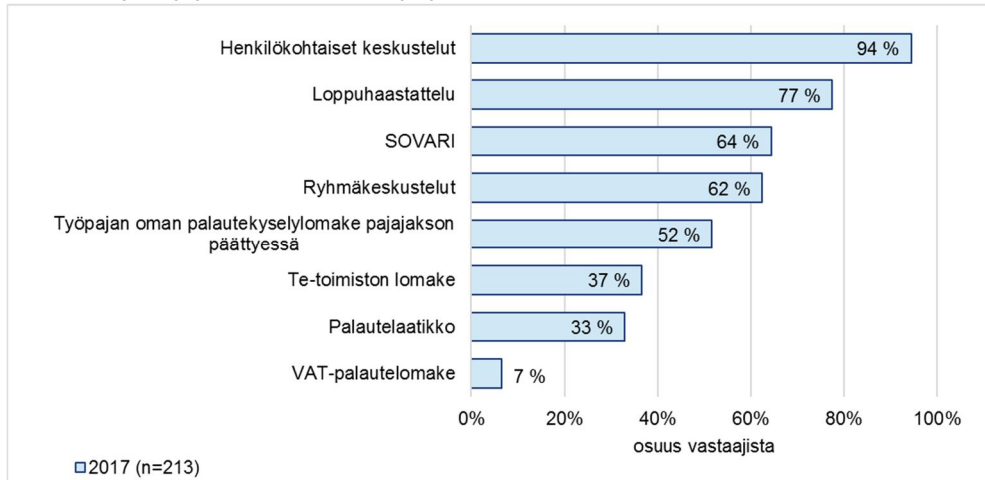
* Valitut vastaukset.

Lähde: OKM/AVI, Valtakunnallinen työpajakysely

Työpajojen asiakaspalautejärjestelmät

Työpajoissa on käytössä erilaisia palautejärjestelmiä. Melkein kaikissa työpajoissa valmentautujat saattoivat antaa palautetta henkilökohtaisten keskustelujen aikana. Lisäksi loppuhaastattelujen pitäminen oli varsin yleistä. Sosiaalisen vahvistumisen mittari (sovari) on käytössä 64 prosentissa työpajoista. Sovarin tarkoituksena on mitata ja tuoda esille annetun palvelun laatua ja sosiaalisesti vahvistavaa vaikutusta. Mittari käsittää sosiaalisen vahvistumisen viisi osa-aluetta, joita ovat itsetuntemus ja -luottamus, sosiaaliset taidot, arjen hallinta, opiskelu- ja työelämävalmiudet sekä elämänhallinta ja tavoitteellisuus. Sovari-mittari on kehitetty TPY:ssä OKM:n rahoituksella.⁶

Kuva 26: Työpajojen asiakaspalautejärjestelmiä

Lähde: OKM/AVI, Valtakunnallinen työpajakysely

Työpajatoiminnan asiakastieto- / tilastointijärjestelmät

Työpajatoiminnan tuottajalla on oltava asiakashallintajärjestelmä. Asiakashallinta- tai tilastointijärjestelmä on 97 % työpajoista. Useimmilla (77,5 %) on käytössään PAR-järjestelmä. PAR-järjestelmä on työkalu työpajatoiminnan tilastointiin, asiakasseurantaan ja raportointiin. PAR on ollut opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittama hanke, ja järjestelmä on käyttäjälle maksuton. Nykyisin aluehallintovirastojen ylläpitämän PAR-järjestelmän avulla organisaatiot voivat lähettää osan vastauksista vuosittaiseen valtakunnalliseen työpajatoiminta kyselyyn automaattisesti, mikä helpottaa vastaamista ja vähentää siihen käytettävää aikaa. Kasvava määrä työpajoista on liittänyt oma paikallisen ohjelmansa PAR-järjestelmään ja ovat mukana tiedonsiirtoprosessissa.

Taulukko 21: Onko työpajallanne käytössä jokin asiakashallinta-/tilastointijärjestelmä?

Vastaus	2014		2015		2016		2017	
	määrä	osuus	määrä	osuus	määrä	osuus	määrä	osuus
Kyllä, PARty	118	60,2 %	146	73,0 %	155	74,5 %	165	77,5 %
Kyllä, oma paikallinen ohjelma, mikä on linkitetty PARtyyn	3	1,5 %	5	2,5 %	16	7,7 %	15	7,0 %
Kyllä, joku muu	48	24,5 %	33	16,5 %	19	9,1 %	26	12,2 %
Ei, mutta suunnitteilla	16	8,2 %	8	4,0 %	7	3,4 %	6	2,8 %
Ei käytössä	10	5,1 %	6	3,0 %	6	2,9 %	1	0,5 %
En osaa sanoa	1	0,5 %	2	1,0 %	1	0,5 %	-	-
Ei tietoa	-	-	-	-	4	1,9 %	-	-
Yhteensä	196	100 %	200	100 %	208	100 %	213	100 %

Lähde: OKM/AVI, Valtakunnallinen työpajakysely

⁶ Lisätietoa: <https://www.tpy.fi/kehittaminen/laadullinen-mittaristo/>

Työpajatoiminnan rahoitus

Työpajatoiminnan rahoitus on monikanavaista. Se muodostuu kuntien rahoituksesta, valtionavustuksista, muista julkisista rahoituksista ja avustuksista (STEA, ESR) sekä työpajatoiminnan tuote- ja valmennuspalvelujen myyntituloista. Työpajatoiminnan rahoitukseen käytettiin vuonna 2017 yhteensä lähes 109 milj. euroa. Valtion rahoitus on viimeiset vuodet ollut suurin piirtein samalla tasolla, noin 13,6 miljoonassa eurossa.

Taulukko 22: Työpajatoiminnan rahoitus vuosina 2014–2017*:

Rahoitusmuoto	2014		2015		2016		2017	
	Euroa	%	Euroa	%	Euroa	%	Euroa	%
Hallinnoijan rahoitus (sis. esim. kunnan rahoitus)	44 667 447	42,8 %	51 382 868	45,9 %	49 237 494	45,3 %	50 552 431	46,4 %
AVI (OKM) valtakunnallinen nuorten työpajatoiminta-avustus	12 732 834	12,2 %	13 295 881	11,9 %	12 510 996	11,5 %	13 574 328	12,5 %
AVI (OKM) valtakunnallinen avustus etsivää nuorisotyöhön	4 704 523	4,5 %	3 539 560	3,2 %	2 876 476	2,6 %	942 097	0,9 %
AVI muu rahoitus	1 041 574	1,0 %	500 329	0,4 %	153 482	0,1 %	248 791	0,2 %
ELY rahoitus 1)	-	-	-	-	2 212 616	2,0 %	1 770 659	1,6 %
Palkkatuki (työntekijöille, nuorille, aikuisille) 1)	-	-	-	-	8 271 893	7,6 %	7 598 336	7,0 %
STEA rahoitus	1 690 976	1,6 %	1 514 483	1,4 %	1 499 315	1,4 %	2 115 078	1,9 %
ESR rahoitus	-	-	944 620	0,8 %	1 679 110	1,5 %	2 403 353	2,2 %
Muu julkinen rahoitus	9 715 428	9,3 %	8 816 909	7,9 %	2 781 736	2,6 %	3 023 011	2,8 %
Yksityinen rahoitus	352 713	0,3 %	358 048	0,3 %	263 442	0,2 %	357 215	0,3 %
Työpajatuotannon myynti, omat tuotteet	11 211 356	10,7 %	9 783 616	8,7 %	8 187 584	7,5 %	8 093 357	7,4 %
Työpajan palvelutuotanto (esim. kotiapu tms.)	5 486 242	5,3 %	5 076 861	4,5 %	6 517 978	6,0 %	6 323 782	5,8 %
Valmennuspalvelujen myynti (esim. oppilaitos, KELA, TE-hallinto)	9 973 543	9,5 %	13 783 340	12,3 %	10 198 587	9,4 %	9 556 061	8,8 %
Muut tulot	2 885 264	2,8 %	2 948 681	2,6 %	2 226 368	2,0 %	2 386 815	2,2 %
Yhteensä	104 461 899	100 %	111 945 196	100 %	108 617 079	100 %	108 945 314	100 %

1) 2015 ESR rahoitus uusi kohta.

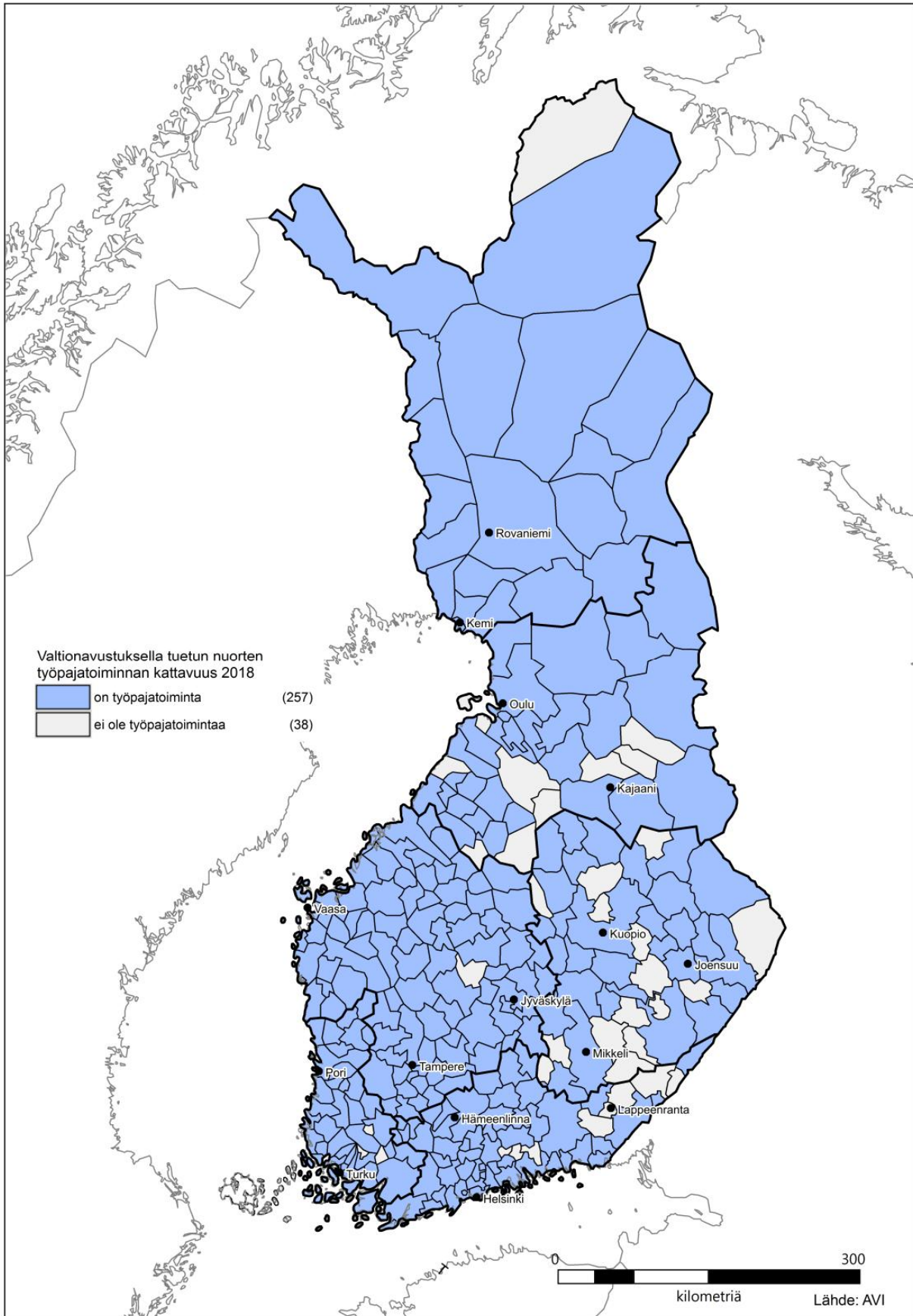
2) 2016 uusi kohta.

Lähde: OKM/AVI (Valtakunnallinen työpajakysely)

Valtionavulla tuettu työpajatoiminta vuonna 2018

Kuva 27: Valtionavulla tuettu työpajatoiminta Manner-Suomessa vuonna 2018

Liite: Nuorisolaki 1285/2016; 4. luku: Nuorten työpajatoiminta

13 § Nuorten työpajatoiminta

Nuorten työpajatoiminnan tehtävänä on valmennuksen avulla parantaa nuoren valmiuksia päästä koulutukseen, suorittaa koulutus loppuun ja päästä avoimille työmarkkinoille tai muuhun tarvitsemaansa palveluun. Työpajatoiminnan tarkoituksena on parantaa nuoren elämänhallintataitoja sekä edistää hänen kasvuaan, itsenäistymistään ja osallisuutta yhteiskuntaan. Nuori valmentautuu tekemällä työtä tai työtoimintaa omien edellytystensä mukaan. Työpajalla tehdään nuorelle henkilökohtainen valmennussuunnitelma yhdessä nuoren kanssa. Nuorten työpajatoiminnan järjestäjinä voivat toimia kunta tai useat kunnat yhdessä tai nuorten palveluja tuottava yhteisö. Nuorten työpajalla tulee olla nuorten yksilö- ja työvalmennusosaamista. Nuorten työpajan on seurattava toimintansa tuloksia.

Nuori tulee työpajalle pääsääntöisesti viranomaisen tai julkista tehtävää hoitavan ohjaamana. Nuori voi myös oma-aloitteisesti hakeutua työpajalle. Työpajalle ohjatun nuoren valmennuksesta tehdään kirjallinen sopimus. Nuorten työpajatoiminnassa voidaan käsitellä sopimuksessa tai työpajalle 1 momentissa säädettyssä tehtävässä saatuja tietoja valmennukseen tulevan ja valmennuksessa olevan nuoren yksilöimiseksi ja työpajatoiminnan tehtävien hoitamiseksi. Nuorten työpajatoiminnan järjestäjän tulee määritellä ne tehtävät, joihin sisältyy arkaluonteisten tietojen käsittelyä.

14 § Nuoren tietojen käsittely nuorten työpajatoiminnassa

Nuorten työpajatoiminnan rekisterinpitäjä on työpajatoiminnan järjestäjä, joka vastaa henkilötietojen käsittelystä. Käsiteltäessä yksittäistä nuorta koskevaa asiaa nuorten työpajatoiminnassa kirjataan henkilörekisteriin 13 §:ssä tarkoitettu nuorta koskeva sopimus, nuoren valmennussuunnitelma, valmennuksen seurannasta saatavat tiedot ja niihin liittyvät jatkokoimenpiteet ja se, mitä tietoja nuoresta on annettu ja kenelle niitä on annettu. Rekisteriin kirjataan myös, ketkä vastaavat nuoren valmennuksesta.

Nuoresta kerätään tietoja hänen valmennuksensa suunnittelemiseksi, hänen valmiuksiensa ja taitojensa kehittymisen osoittamiseksi ja hänen saamansa valmennuksen tulosten ja nuoren muun palvelutarpeen osoittamiseksi. Tietoja saadaan nuorelta itseltään, havainnoimalla nuoren valmennuksessa edistymistä ja nuoren työpajalle ohjanneelta viranomaiselta tai julkista tehtävää hoitavalta.

Nuorten työpajatoiminnan tehtävien hoitamisessa saatuja nuorta koskevia tietoja saadaan luovuttaa edelleen toiselle viranomaiselle tai julkista tehtävää hoitavalle vain nuoren ja, jos nuori on alaikäinen, myös hänen huoltajansa suostumuksella. Alaikäinen nuori voi kuitenkin kehitystään vastaavasti päättää itseään koskevien tietojen luovuttamisesta. Tiedot on hävitettävä heti, kun ne eivät ole välttämättömiä työpajan tehtävän hoitamiseksi, kuitenkin viimeistään neljän vuoden kuluttua tietojen merkitsemisestä rekisteriin.

Nuorten työpajatoiminnan järjestäjä ja sen palveluksessa oleva eivät saa ilman nuoren ja, jos nuori on alaikäinen, myös hänen huoltajansa suostumusta ilmaista sivullisille, mitä he tämän lain mukaisia tehtäviä hoitaessaan saavat tietää nuoren henkilökohtaisista oloista, terveydentilasta, nuoren saamista etuuksista tai tukitoimista ja hänen taloudellisesta asemastaan. Alaikäinen nuori voi kuitenkin kehitystään vastaavasti päättää häntä koskevien tietojen luovuttamisesta.

15 § Huumausainetestaus nuorten työpajatoiminnassa

Nuorten työpajatoiminnan järjestäjä saa pyytää nuorta esittämään huumausainetestistä koskevan todistuksen, jos on perusteltua aihetta epäillä, että nuori on huumausaineiden vaikutuksen alaisena työpajalla valmennuksessa tai että nuori on riippuvainen huumeista. Edellytyksenä on lisäksi, että testaaminen on välttämätöntä nuoren toimintakyvyn selvittämiseksi ja että nuori toimii sellaisissa tehtävissä, jotka edellyttävät erityistä tarkkuutta, luotettavuutta, itsenäistä harkintakykyä tai hyvää reagointikykyä ja joissa huumeiden vaikutuksen alaisena tai huumeista riippuvaisena toimiminen:

- 1) vakavasti vaarantaa nuoren itsensä tai toisen henkeä tai terveyttä;
- 2) vakavasti vaarantaa liikenteen turvallisuutta; tai
- 3) merkittävästi lisää nuorten työpajalla tai muussa valmennusympäristössä huumausainelain (373/2008) 3 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettujen aineiden laittoman kaupan ja leviämisen riskiä.

Huumausainetestiä koskevalla todistuksella tarkoitetaan kunnan tai muun laillistetun terveydenhuollon ammattihenkilön antamaa todistusta, josta ilmenee, että nuorelle on tehty testi huumausainelain 3 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitetun huumausaineen käytön selvittämiseksi, sekä testin perusteella laadittu selvitys siitä, onko nuori käyttänyt huumausaineita muihin kuin lääkinällisiin tarkoituksiin siten, että hänen toimintakykynsä on heikentynyt. Todistus on esitettävä nuorten työpajatoiminnan järjestäjän määräämässä kohtuullisessa ajassa. Huumausainetestiä koskevan todistuksen pyytämistä on ilmoitettava alaikäisen nuoren huoltajalle.

Huumausainetestauksesta saatavaa tietoa voidaan käyttää ainoastaan nuoren valmennussuunnitelman ja 13 §:ssä tarkoitetun sopimuksen tarkistamiseksi. Huumausainetestiä koskevaa tietoa saavat käsitellä vain ne, jotka vastaavat nuoren valmennuksesta nuorten työpajatoiminnassa tai jotka tekevät päätöksen sopimuksen muuttamisesta. Testiä koskeva todistus tulee säilyttää erillään muista henkilötiedoista. Jos nuorten työpajatoiminnan järjestäjä ei saa pyytämäänsä huumausainetestiä koskevaa todistusta ja nuorelle on suunniteltu 1 momentin mukaisia tehtäviä, nuoren valmennussuunnitelmaa ja 13 §:ssä tarkoitettua sopimusta voidaan tarkistaa.

Nuorten työpajatoiminnan järjestäjä vastaa tässä pykälässä tarkoitettua huumausainetestiä koskevasta todistuksesta aiheutuvista kustannuksista.

Nuorelle tehtävään huumausainetestiin sovelletaan muutoin, mitä työterveyshuoltolain (1383/2001) 19 §:ssä säädetään työntekijän testauksesta.

